

Projekt

z dnia 3 lutego 2020 r.

Zatwierdzony przez

WÓJT GMINY DOBRZCZ

UCHWAŁA NR/2020
RADY GMINY DOBRZCZ

z dnia 24 lutego 2020 r.

**w sprawie uchwalenia " Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022" wraz
z "Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz do roku
2022".**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696, 1815) i art.17 ust.1, art.18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r.-Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, 1403, 1495, 1501, 1527, 1579, 1680, 1712, 1815, 2087, 2166), Rada Gminy Dobrcz uchwala, co następuje :

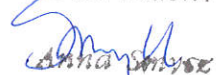
§ 1. Uchwala się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022" wraz z "Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022" w brzmieniu określonym w załącznikach do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XV/161/2004 Rady Gminy Dobrcz z dnia 30 listopada 2004 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobrcz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

Anna Marycz

***Program ochrony środowiska
dla Gminy Dobrcz
do roku 2022***

Warszawa 2019

Program ochrony środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022

Praca wykonana pod kierunkiem:

Maciej Mikulski

Skład autorski:

Aleksandra Wiszniewska

Marta Naruszewicz

Monika Krzywda

Michał Kozielski

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	4
1. Wstęp	8
1.1 Podstawa prawna opracowania	8
1.2 Cel i zakres opracowania.....	8
1.3 Metodyka opracowania.....	9
2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	10
3. Spójność z dokumentami strategicznymi – założenia programowe.....	10
3.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności.....	10
3.2 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.) ..	11
3.3 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	11
3.4 Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	12
3.5 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	12
3.6 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020	12
3.7 Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	13
3.8 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku	13
3.9 Polityka energetyczna Polski do 2030 roku.....	14
4. Charakterystyka ogólna Gminy Dobrcz.....	15
4.1 Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne.....	15
4.2 Demografia.....	17
4.3 Rolnictwo i sposób użytkowania terenu	18
4.4 Działalność gospodarcza	18
4.5 Warunki klimatyczne	19
4.6 Walory kulturowe	20
4.7 Wykorzystanie energii odnawialnej.....	20
5. Ocena stanu środowiska	22
5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	22
5.1.1 Ocena stanu	22
5.1.2 Analiza SWOT	22
5.2 Zagrożenia hałasem.....	23
5.2.1 Ocena stanu	23
5.2.2 Analiza SWOT	24
5.3 Pola elektromagnetyczne.....	25
5.3.1 Ocena stanu	25
5.3.2 Analiza SWOT	25
5.4 Gospodarowanie wodami	26
5.4.1 Ocena stanu	26

5.4.2	Analiza SWOT	32
5.5	Gospodarka wodno-ściekowa	33
5.5.1	Ocena stanu	33
5.5.2	Analiza SWOT	34
5.6	Zasoby geologiczne	34
5.6.1	Ocena stanu	34
5.6.2	Analiza SWOT	37
5.7	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	37
5.7.1	Ocena stanu	37
5.7.2	Analiza SWOT	39
5.8	Gleby	40
5.8.1	Ocena stanu	40
5.8.2	Analiza SWOT	40
5.9	Zasoby przyrodnicze	41
5.9.1	Ocena stanu	41
5.9.2	Analiza SWOT	43
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami	44
5.10.1	Ocena stanu	44
5.10.1	Analiza SWOT	44
6.	Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi.....	45
7.	Podsumowanie realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska z prognozą na lata obowiązywania aktualnego POŚ	46
8.	Cele, kierunki interwencji i zadania wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym	47
9.	System realizacji programu ochrony środowiska	52
9.1	Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska	52
9.1.1	Instrumenty prawne.....	52
9.1.2	Instrumenty finansowe	52
9.1.3	Instrumenty społeczne.....	53
9.1.4	Instrumenty strukturalne i infrastrukturalne.....	53
9.2	Monitorowanie Programu Ochrony Środowiska	54
9.3	Sprawozdawczość	59
9.4	System instytucji zaangażowanych w realizację programu ochrony środowiska	57
9.5	Wykaz interesariuszy	57
10.	Spis tabel.....	59
11.	Spis rysunków.....	60
12.	Wykaz aktów prawnych	60
13.	Bibliografia	61

Wykaz skrótów

SKRÓT	OBJAŚNIENIE
aPWŚK	Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju
ARIMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARR	Agencja Rynku Rolnego
BDL	Bank Danych Lokalnych
BEiŚ	Strategia "Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko"
BOŚ	Bank Ochrony Środowiska
EFR	Europejski Fundusz Rolny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
FAPA	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
FS	Fundusz Spójności
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDLP	Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JCWpj	Jednolita część wód powierzchniowych jeziornych
JCWprze	Jednolita część wód powierzchniowych przejściowych
JCWprzy	Jednolita część wód powierzchniowych przybrzeżnych
JCWprz	Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KSCHR	Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
KWPSP	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej
LIFE+	Program działań na rzecz środowiska i klimatu na lata 2014-2020
LNG	Skroplony gaz ziemny
LOP	Liga Ochrony Przyrody
MPZP	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MŚP	Sektor małych i średnich przedsiębiorstw
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO	Organizacja pozarządowa (non governmental organisation)
OChK	Obszar chronionego Krajobrazu
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
OSCHR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSN	Obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PEM	Pole elektromagnetyczne
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

PK	Park Krajobrazowy
PKP PLK	PKP Polskie Linie Kolejowe
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POE	Pozarządowe Organizacje Ekologiczne
POliŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
POPT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007-2013
POŚ	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022
PPIS	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
PSH	Państwowa Służba Hydrogeologiczna
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM	Równoważna liczba mieszkańców
RPO	Regionalny Program Operacyjny województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
ŚSOR	Średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)
SIEG	Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki
TEN-T	Transeuropejska sieć transportowa
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WSSE	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
WZMiUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022 jest art. 17. ust. 1 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1], który nakłada na organy wykonawcze – w tym przypadku Gminę – obowiązek sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1]. Program ochrony środowiska w tym konkretnym przypadku podlega zaopiniowaniu przez organy wykonawcze powiatu. Przy opracowaniu polityki ochrony środowiska dla Gminy Dobrcz obligatoryjne jest zapewnienie udziału społecznego na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [2]. Zgodnie z art. 18.1 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1], Program ochrony środowiska dla gminy uchwała Rada Gminy. Z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio radzie gminy. Niniejszy Program ochrony środowiska został zakwalifikowany do rodzaju dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy ooś.

Zmieniające się przepisy prawne w zakresie kształtowania polityki ochrony środowiska sprawiły, że opracowanie niniejszego dokumentu opiera się o nieco inne założenia prawne i wytyczne metodyczne, w porównaniu do lat poprzednich. Istotne zmiany zostały wprowadzone *ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* [3], które określiły, że programy ochrony środowiska uchwalone w celu realizacji Polityki ekologicznej państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016 zachowują ważność na czas, na jaki zostały uchwalone, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2016 r. W przypadku konieczności aktualizacji Programu ochrony środowiska zastosowanie mają przepisy art. 14 ust. 2 w/w Ustawy [3] tj.: „Jeżeli program ochrony środowiska, o którym mowa w ust. 1, wymaga aktualizacji, odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy uchwała **nowy program ochrony środowiska** uwzględniający cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju [4].

We wrześniu 2015r. zostały opublikowane przez Ministerstwo Środowiska „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, które są dokumentem pomocniczym adresowanym do organów wykonawczych i uchwałodawczych JST. „Wytyczne...” wskazują na elementy, które powinny zostać ujęte w POŚ bądź wzięte pod uwagę przy ich sporządzaniu.

1.2 Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program ochrony środowiska powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

Struktura opracowania obejmuje omówienie:

- 1) spójności POŚ z dokumentami strategicznymi i programowymi wyższego szczebla;
- 2) sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu oraz jego infrastruktury technicznej;
- 3) oceny stanu środowiska na terenie Gminy Dobrcz z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) Ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne,

- (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami;
- 4) celów, kierunków interwencji i zadań wynikających z oceny stanu środowiska;
 - 5) harmonogramu rzeczowo-finansowego wynikającego ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji;
 - 6) systemu realizacji Programu ochrony środowiska w zakresie zarządzania i monitorowania w oparciu o ustalone wskaźniki.

1.3 Metodyka opracowania

Punktem wyjścia przy opracowaniu Programu była analiza i ocena stanu ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów dla dziesięciu obszarów interwencji. Przy ocenie stanu został wykorzystany model D-P-S-I-R (driving forces/czynniki sprawcze - pressures/presje - state/stan - impact/oddziaływanie - response/środki przeciwdziałania) stosowany przez Komisję Europejską, Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Europejską Agencją Środowiska do sporządzania ocen zintegrowanych oraz ocen skuteczności polityki ekologicznej. Struktura modelu D-P-S-I-R pozwala na sprawne generowanie kompleksowej, opartej na badaniach, analizach i ocenach informacji o środowisku. Przeprowadzona ocena stanu środowiska dała podstawę do identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Przyjęte w POŚ rozwiązania uwzględniają w pierwszej kolejności działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Czym jest Program Ochrony Środowiska?

Program ochrony środowiska jest podstawą systemu zarządzania środowiskiem. Analizuje i ocenia istniejące uwarunkowania przyrodnicze. Przedstawia mocne i słabe strony każdego z komponentów środowiska oraz ocenia możliwe szanse poprawy stanu środowiska lub zagrożenia nieosiągnięcia standardów środowiskowych. Program ochrony środowiska wyznacza cele i kierunki działań jakie należy podjąć w perspektywie najbliższych lat, aby poprawić stan środowiska przyrodniczego lub utrzymać go na poziomie zgodnym z przepisami prawa.

Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Dobrcz

Oceny stanu środowiska dokonano w ramach 10 obszarów interwencji, które są kluczowe do podjęcia działań strategicznych zmierzających do poprawy stanu poszczególnych elementów środowiska. Ocenie poddano następujące obszary/komponenty środowiska:

- 1) *Ochrona klimatu i jakości powietrza*
- 2) *Zagrożenia hałasem*
- 3) *Pola elektromagnetyczne*
- 4) *Gospodarowanie wodami*
- 5) *Gospodarka wodno-ściekowa*
- 6) *Zasoby geologiczne*
- 7) *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów*
- 8) *Gleby*
- 9) *Zasoby przyrodnicze*
- 10) *Zagrożenie poważnymi awariami*

3. Spójność z dokumentami strategicznymi – założenia programowe

Potrzeba opracowania nowego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz wynika ze stale zmieniającej się polityki ekologicznej na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W nowym systemie do głównych dokumentów strategicznych, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” (BEiŚ);
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020;
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie;
- Polityka energetyczną Polski do 2030 roku;
- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku);
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Bydgoskiego.

Poniżej przedstawiono główne cele i założenia polityki środowiskowej wpisane w szereg dokumentów strategicznych i programowych, do których nawiązuje niniejszy POŚ.

3.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności

Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”:

- Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne.
- Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
- Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych.

Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”:

- Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

3.2 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

- Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny.
- Konkurencyjne gospodarstwa rolne i producenci rolno – spożywczy.

Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- Rozwój obszarów wiejskich

Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Energia

- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju.
- Poprawa efektywności energetycznej.
- Rozwój techniki.

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Środowisko

- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania.
- Ochrona gleb przed degradacją.
- Gospodarka odpadami.
- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód.

Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* - Transport

- Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności

3.3 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Dokument uszczegóławia zapisy Średniookresowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 w dziedzinie energetyki i środowiska oraz stanowi wytyczne dla Polityki energetycznej Polski.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- Kierunek interwencji 1.2. – Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
- Kierunek interwencji 1.3. – Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna.

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji – Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- Kierunek interwencji – Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

3.4 Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

„Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki” bezpośrednio wpisuje się w priorytet unijnej strategii rozwoju „Europa 2020”, którym jest inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

- Kierunek działań – Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia

3.5 Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Dokument uszczegóławia zapisy Średniookresowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 w dziedzinie energetyki i środowiska oraz stanowi wytyczne dla Polityki energetycznej Polski.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- Kierunek interwencji 1.4. – Uporządkowanie zarządzania przestrzenią

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej.
- Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
- Kierunek interwencji 2.7 – Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich.

3.6 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

Głównym celem opracowania Strategii jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., co pozwoli właściwie zaadresować zakres interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych.

Cel szczegółowy 2: Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

- Priorytet 2.1. – Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich.
- Priorytet 2.2. – Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich.
- Priorytet 2.5. – Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich.

Cel szczegółowy 5: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

- Priorytet 5.1. - Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich.
- Priorytet 5.3. - Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom (mityzacji).
- Priorytet 5.4. - Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich.
- Priorytet 5.5. - Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich.

3.7 Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli.

Cel szczegółowy 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów

- Kierunek działań 1.2. - Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi.
- Kierunek działań 1.3. - Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.

3.8 Strategia rozwoju transportu do 2020 roku

Jest to średniookresowy dokument planistyczny, który stanowi integralny element spójnego systemu zarządzania krajowymi dokumentami strategicznymi. Wskazano w nim cele oraz kierunki rozwoju transportu w taki sposób, aby etapowo - do 2030 r. - możliwe było osiągnięcie celów założonych w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) oraz Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (SRK 2020). Transport jest wskazany jako jeden z najistotniejszych czynników wpływających na rozwój gospodarczy kraju, a dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa wzmacnia spójność społeczną, ekonomiczną i przestrzenną kraju.

Główny cel Strategii Rozwoju Transportu odnosi się zarówno do utworzenia zintegrowanego systemu transportowego poprzez inwestycje w infrastrukturę transportową (jak i wykreowania sprzyjających warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Wyznaczone obszary, cele i kierunki interwencji POŚ wpisują się w następujące cele środowiskowe wskazane w Strategii Rozwoju transportu do 2020 roku:

Cel strategiczny 1. - Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego

- Cel szczegółowy 1. – Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej.
- Cel szczegółowy 4. – Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

3.9 Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Głównym celem polityki energetycznej jest stworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki narodowej, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zaspokojenie potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

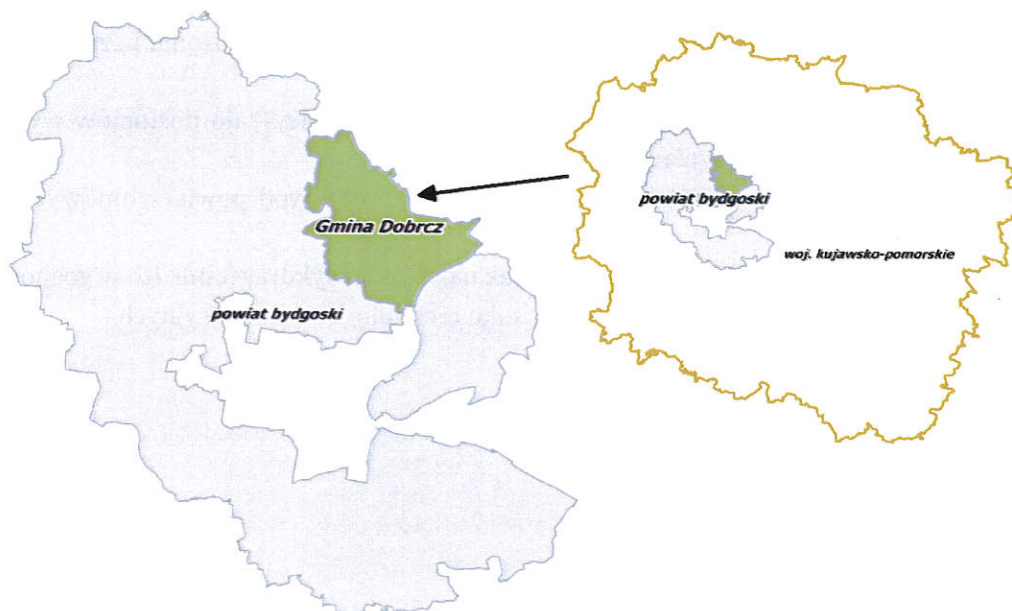
Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

- Ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
- Ograniczenie emisji SO₂ i NO₂ oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
- Ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- Minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
- Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

4. Charakterystyka ogólna Gminy Dobrcz

4.1 Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne

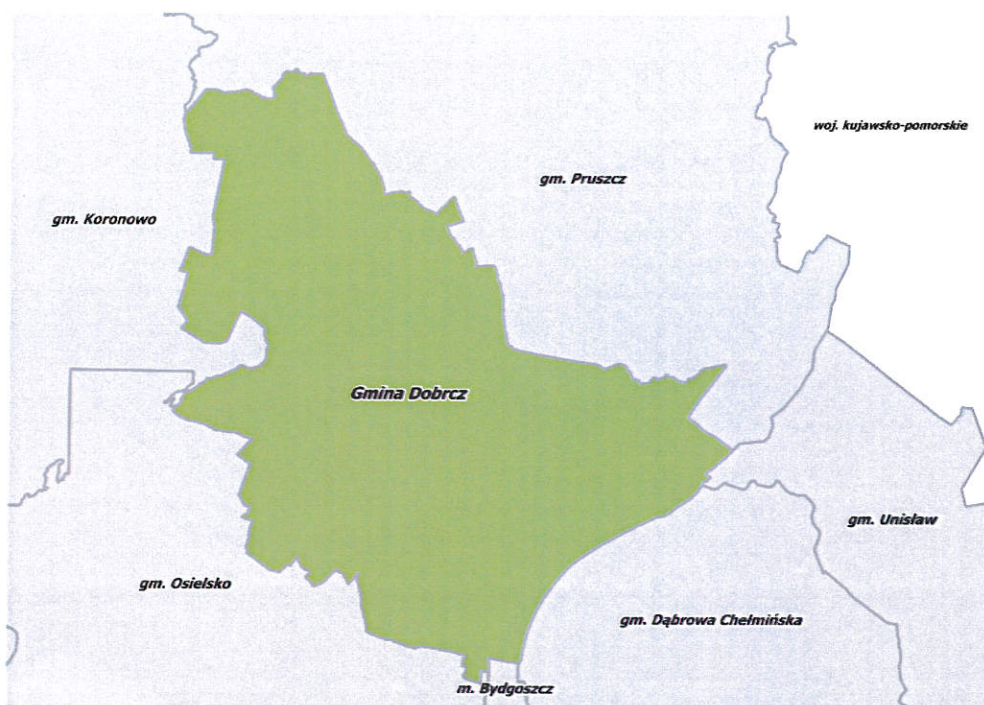
Gmina Dobrcz zajmuje obszar 130,1 km², na którym funkcjonuje 21 sołectw. Położona jest w centralnej części województwa kujawsko - pomorskiego, w powiecie bydgoskim.

Rysunek 1. Położenie Gminy na tle Powiatu i Województwa.

Gmina graniczy z następującymi gminami:

- Gmina Pruszcz – na północnym wschodzie;
- Gmina Koronowo – na północnym zachodzie;
- Gmina Osielsko – na południowym zachodzie;
- Gmina Dąbrowa Chełmińska – na południowym wschodzie;
- Gmina Unisław – na wschodzie
- Miasto Bydgoszcz – na południu

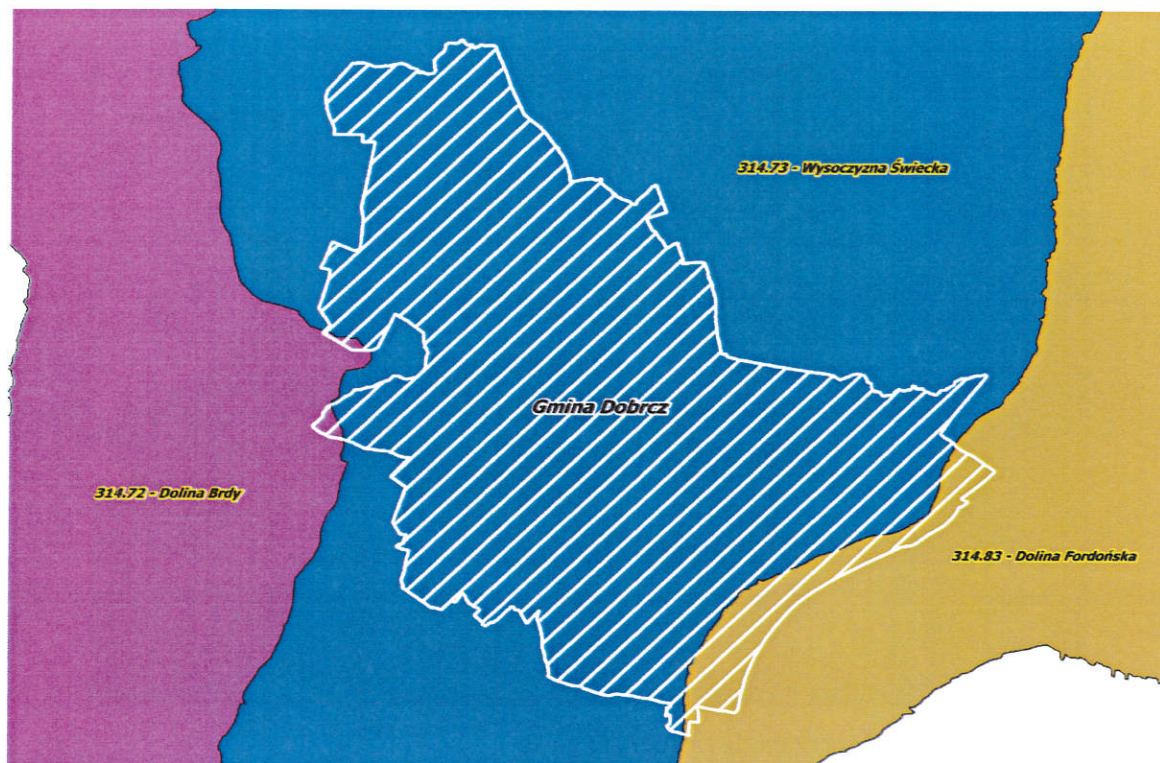

Rysunek 2. Położenie Gminy Dobrcz na tle sąsiednich gmin.

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski, gmina Dobrcz znajduje się na terenie:

- megaregion – Europa Środkowa;
- prowincji – Niż Środkowoeuropejski;
- podprowincji – Pojezierza Południowobałtyckie;
- makroregionu – Wzniesienia Południowopomorskie i Dolina Dolnej Wisły (płd-wsch);
- mezoregionu – Pogranicze Doliny Fordońskiej, Wysoczyzny Świeckiej i Doliny Brdy.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego Gmina Dobrcz położona jest głównie w makroregionie Wzniesienia Południowopomorskiego. Niewielka, południowo-wschodnia część gminy obejmowana jest przez Dolinę Dolnej Wisły. Stanowią one region Pojezierza Południowobałtyckiego. Gmina położona jest na wysokościach 90 – 100 m n.p.m. Najwyżej położone rejony występują w części południowej (na terenie Aleksandrowa) – 100,4 m n.p.m. Najniżej położony punkt znajduje się w dolinie Wisły, na wysokości 24,5 m n.p.m.

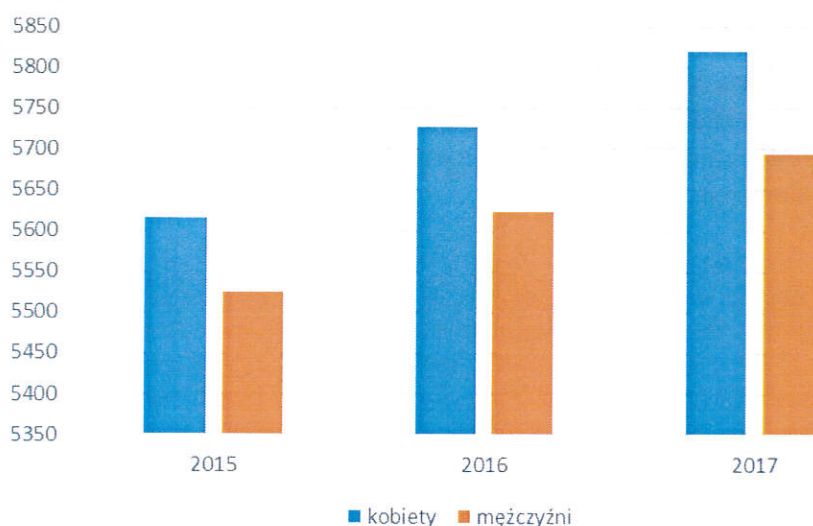

Rysunek 3. Położenie Gminy Dobrcz pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego

4.2 Demografia

Mieszkańcy Gminy Dobrcz stanowią społeczność liczącą 11515 osób (dane Gminy z roku 2017). Wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie kształtuje się na takim samym poziomie jak w całym powiecie bydgoskim, czyli 83 osób/km², zaś w województwie kujawsko – pomorskim wynosi on 116 osób/km². Struktura płci w gminie rozkłada się stosunkowo równomiernie – 5820 osób to kobiety, a 5695 osoby to mężczyźni (dane z gminy z 2017 roku).

Rysunek 4. Struktura płci w gminie Dobrcz w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy.

4.3 Rolnictwo i sposób użytkowania terenu

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu Gminy Dobrcz

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia ogólna	13 007
Użytki rolne, w tym:	10 483
grunty orne	9.394
pozostałe	1089
łąki trwałe	538
pastwiska trwałe	194
grunty rolne zabudowane	251
grunty pod stawami	0
rowy	56
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	988
las	857
grunty zadrzewione i zakrzewione	131
lesistość	6,4 %
Grunty zabudowane i zurbanizowane	586
tereny mieszkaniowe	168
tereny przemysłowe	4
inne tereny zabudowane	16
zurbanizowane tereny niezabudowane	10
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	18
tereny komunikacyjne - drogi	316
tereny komunikacyjne - tereny kolejowe	52
tereny komunikacyjne - inne tereny komunikacyjne	2
użytki kopalne	0
Grunty pod wodami	0
powierzchniowymi płynącymi	-
powierzchniowymi stojącymi	-
Nie użytki	314
Pozostałe	-
Tereny zdegradowane	-
Tereny zrekultywowane	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (GUS 2016)

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, powierzchnia Gminy Dobrcz wynosi 130 km². W strukturze użytkowania Gminy dominują użytki rolne – 81% ogólnej powierzchni. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 7,6% powierzchni Gminy.

4.4 Działalność gospodarcza

Ilość nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w gminie Dobrcz w 2018 roku była większa niż w 2017 roku. W 2018 roku zarejestrowano ogółem 110 nowych podmiotów, w tym 33 z przemysłu i budownictwa.

Tabela 2. Rodzaje działalności gospodarczych na terenie w 2018 roku (I półrocze).

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2018 roku
---------------------	-----------------------------

A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	21
B. Górnictwo i wydobywanie	1
C. Przetwórstwo przemysłowe	92
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4
F. Budownictwo	135
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	190
H. Transport, gospodarka magazynowa	62
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	22
J. Informacja i komunikacja	32
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	28
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	83
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	37
P. Edukacja	19
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	52
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	46
Podmiotów ogółem	842

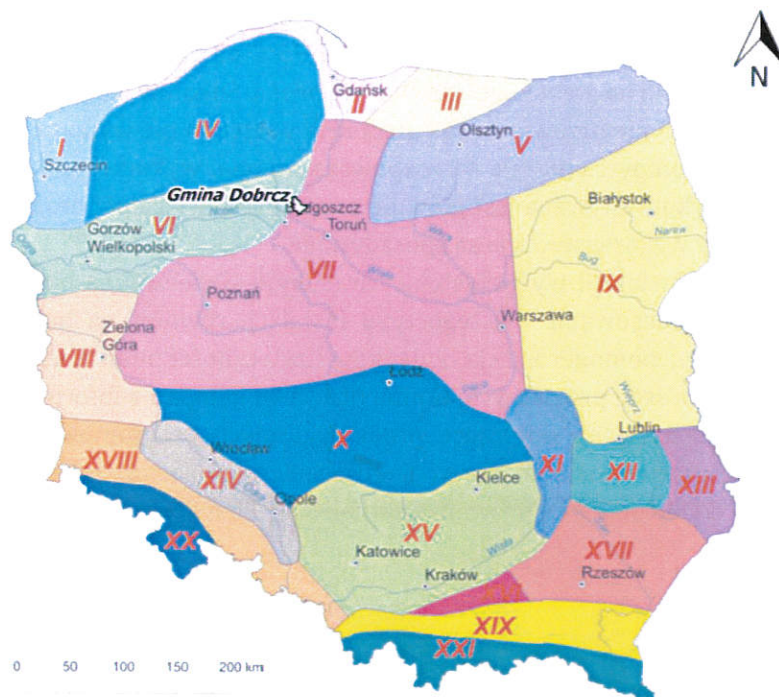
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (GUS 2018)

4.5 Warunki klimatyczne

Obszar gminy Dobrcz leży w II strefie klimatycznej i bydgoskiej dzielnicy rolniczo – klimatycznej. Występuje tu zarazem strefa przejściowa, gdzie następuje przemieszanie się mas powietrza kontynentalnego i polarnomorskiego. Do głównych danych cechujących ten obszar należą:

- Średnia roczna temperatura wynosi 7,5 - 8°C. Najwyższą średnią temperaturą miesięczną ma lipiec (+18,5°C), najniższą styczeń -2,5°C,
- Roczna suma opadów wynosi 550 mm,
- Okres wegetacyjny trwa około 210 dni.

Dzielnice rolniczo-klimatyczne wg R. Gumińskiego

Rysunek 5. Położenie Gminy Dobrcz na tle dzielnic klimatycznych

Źródło: Podział Polski na dzielnice klimatyczne wg Gumińskiego

4.6 Walory kulturowe

Na dziedzictwo kulturowe Gminy Dobrcz składają się (wg Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu):

Zabytki nieruchome:

- Złożenie dworsko – parkowe (Dwór, Park) w Gądeczu nr rej. A/1078
- Pozostałości założenia dworsko – parkowego (Oficyna dworska, Park) w Karolewie nr rej. A/1119
- Złożenie dworsko – parkowe (Dwór, Park) w Kotomierzu nr rej. A/1001
- Kościół filialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kozielcu nr rej. A/787
- Założenie dworsko-parkowe (Dwór, Park, Mur kamienno-ceglany) w Paulinach nr rej. A/1011
- Założenie dworsko- parkowe (Dwór, Park) w Trzebieniu nr rej. A/1095
- Założenie dworsko- parkowe (Dwór, Park, 2 Obory, Spichlerz) Trzęsaczu nr rej. A/1411
- Kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny we Włókach nr rej. A/777

4.7 Wykorzystanie energii odnawialnej

Do źródeł energii odnawialnej zaliczamy energię wiatru, słońca, wody, pochodzącą z biomasy oraz geotermalną. Na terenie gminy brak jest instalacji produkujących energię odnawialną.

Konieczność ochrony rzeki Wisły i jej unikatowych w skali europejskiej siedlisk ogranicza wykorzystanie energii wody na terenie gminy. Produkcja energii z biomasy wymaga dużych terenów pod

uprawę, magazynowanie biomasy i spalarnię, na terenie gminy zaś większość gruntów jest przeznaczana pod produkcję żywności. Obszar gminy znajduje się w strefie korzystnej do lokalizacji elektrowni wiatrowych, ograniczeniem jest jedynie obecność obszarów chronionych oraz stosunek mieszkańców. Zasoby geotermalne na terenie Gminy osiągają temperaturę 80-95°C na głębokości 3000 m (według mapy temperatur geotermalnych Polski na głębokości 3000 m wg prof. J. Sokołowskiego i innych (1987-2008)). Geotermia niskotemperaturowa nie przewiduje tak głębokich wierceń i nie wymaga tego rzędu temperatur. Na terenie Gminy tzw. pompy ciepła nie są rozpowszechnione, wykorzystują je pojedyncze osoby prywatne. Energia Słońca wykorzystywana jest głównie przez kolektory ciepła oraz instalacje fotowoltaiczne, które na terenie gminy wykorzystywane są sporadycznie.

Gmina planuje montaż instalacji wykorzystujących energię słoneczną na budynkach użyteczności publicznej oraz zakłada dofinansowanie dla tego typu instalacji również na budynkach prywatnych. Przewidywana jest również termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz dofinansowanie termomodernizacji budynków osób prywatnych. Gmina prowadzi kampanię informacyjną w tej sprawie i organizuje spotkania z mieszkańcami dotyczące proekologicznych programów dotacyjnych. Ponadto Gmina planuje ograniczenie wykorzystania energii elektrycznej montując oświetlenie ledowe. Gmina posiada plan zaopatrzenia w ciepło oraz przeprowadza aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

5. Ocena stanu środowiska

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Ocena stanu

Oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego oceny jakości powietrza dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, który wyniki swoich badań przedstawia w corocznych raportach. Obecnie system monitoringu jakości powietrza oparty jest o obowiązujący „Program Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2020”.

Na terenie Gminy wiejskiej Dobrcz WIOŚ w Bydgoszczy nie wyznaczył punktu monitoringu jakości powietrza. Najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w strefie aglomeracji bydgoskiej przy ul. Fieldorfa „Nila”. Zgodnie z klasyfikacją stref, obszar Gminy Dobrcz znajduje się w strefie kujawsko-pomorskiej. Wyniki klasyfikacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej za rok 2017

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	O ₃
Kryterium ochrona zdrowia													
Rok 2017	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	D2
Kryterium ochrona roślin													
Rok 2017	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2

Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko - pomorskim za rok 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Objaśnienia:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
- klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.
- klasa D1 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

W strefie kujawsko-pomorskiej dla kryterium ochrony zdrowia odnotowano w 2017 r. przekroczenia poziomów następujących substancji tj. PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, a także ozonu (O₃). W przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀, wynikowa klasa C jest efektem przekroczenia na terenie 25 gmin województwa poziomu dopuszczalnego ilości dni w ciągu roku z przekroczeniem normy dobowej. Z kolei przy benzo(a)pirenie o wynikowej klasie C zadecydował przekroczony poziom docelowy średnioroczny. Natomiast klasa D2 w przypadku ozonu oznacza, że przekroczony został poziom celu długoterminowego.

Gmina Dobrcz znajduje się w obrębie strefy kujawsko-pomorskiej. Na terenie gminy stwierdzono przekroczenie norm docelowych średniorocznych benzo(a)pirenu oraz poziomów celów długoterminowych ozonu O₃ dla kryterium ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Gmina nie należy natomiast do 25 gmin, na terenie których przekroczone zostały normy stężenia pyłu PM₁₀, na terenie gminy Dobrcz nie stwierdzono ponadnormatywnej zawartości tej frakcji pyłu w powietrzu. Według mapy geozagrożeń opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny na terenie Gminy występują dwa zakłady hodowlane, które emitują gazy i pyły do atmosfery bez urządzeń oczyszczających oraz jeden zakład obróbki metali posiadający urządzenie oczyszczające. Jednakże głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest niska emisja, występująca głównie w sezonie grzewczym, związana z faktem wykorzystywania do ogrzewania energii ze spalania węgla i drewna w przydomowych piecach (PGN dla Gminy Dobrcz).

5.1.2 Analiza SWOT

Tabela 4. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

Obszar interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ potencjał terenów do wykorzystania OZE, → podjęcie wojewódzkiej uchwały antysmogowej, → postępująca gazyfikacja gminy, → planowana rozbudowa ścieżek rowerowych, → duży potencjał ograniczenia emisji CO ₂ . → opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.	→ przekroczenie dopuszczalnych stężeń silnie rakotwórczego benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego ozonu, → przeważający transport indywidualny, → emisja ze źródeł indywidualnych tzw. „niska emisja” szczególnie w sezonie grzewczym, → bardzo mała powierzchnia lasów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ rozwój komunikacji zbiorowej, → dalsza rozbudowa ścieżek rowerowych, → wymiana systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne – znacząca redukcja emisji CO ₂ .	→ stale pogarszająca się jakość powietrza atmosferycznego, → pogłębiająca się zmiana klimatu, → zanieczyszczenia napływające z terenów sąsiednich.

5.2 Zagrożenia hałasem

Odczuwanie hałasu jest subiektywne i zależy w głównej mierze od cech indywidualnych każdego człowieka. Istotny wpływ ma częstotliwość, natężenie, charakter zmian w czasie oraz długotrwałość działania. Niekorzystny wpływ hałasu na organizm człowieka może objawiać się zmęczeniem, trudnościami w skupieniu uwagi, podwyższonym ciśnieniem krwi, bólem głowy, czasowym lub trwałym uszkodzeniem słuchu czy zakłóceniem snu.

5.2.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 113 ust. 2 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1] ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [13]. Aktualnie obowiązujące poziomy hałasu w środowisku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w zależności od rodzaju terenu objętego ochroną akustyczną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [13]

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy poziom dźwięku w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielo-rodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

- 2) W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.
- 3) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Hałas kolejowy

Sieć kolejowa na terenie województwa kujawsko - pomorskiego jest dobrze rozbudowana. Długość eksploatowanych linii kolejowych wynosi 1200 km, tj. 6,2 % ogółu w kraju (stan na grudzień 2017 r. - GUS). Na terenie Gminy znajdują się dwie linie kolejowe o numerze 131 oraz 201.

Linia nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew. Jest to linia wykorzystywana do transportu oraz komunikacji pasażerskiej. Cechuje się dużym natężeniem ruchu, zarówno pasażerskiego jak i towarowego. Linia ta zatrzymuje się na przystanku Kotomierz, który znajduje się na terenie gminy.

Linia nr 201 jest to linia relacji Nowa Wieś Wielka – Gdynia Port. Znajdują się na niej dwa przystanki Stronno i Wudzyn które realizują ruch pasażerski. Linia cechuje się dużym natężeniem ruchu pasażerskiego oraz mało intensywnym ruchem towarowym.

Hałas komunikacyjny

Na wzrost zagrożenia hałasem ma wpływ słaby rozwój infrastruktury drogowej, niska jakość nawierzchni dróg, czy niewystarczająca ilość obwodnic.

Gmina Dobrcz ma dobrze rozwiniętą sieć drogową. Przez teren Gminy przebiegają dwie drogi krajowe (nr 5 i 56) oraz dwie drogi wojewódzkie (nr 256 i 244) jak również drogi powiatowe. Droga krajowa nr 5 jest główną drogą w relacjach z Bydgoszczą, Poznania oraz Wrocławia. Na terenie gminy droga ma długość ok. 7,7 km i biegnie przez miejscowości Trzeciewiec, Kusowo oraz Borówno. Droga krajowa nr 56 łączy drogę krajową nr 5 w miejscowości Trzeciewiec w gminie Dobrcz z drogą krajową nr 25 w miejscowości Koronowo. Droga wojewódzka nr 256 łącząca Trzeciewiec – Włóki – Bydgoszcz. Droga pełni rolę północno-wschodniej obwodnicy miasta Bydgoszcz. Na terenie gminy droga ma długość ok. 10,2 km. Droga wojewódzka nr 244 łącząca Kamieniec – Wojnowo – Gogolinek – Bożenkowo – Strzelce Dolne. Na terenie gminy Dobrcz odcinek tej drogi ma długość ok. 3,9 km. Na nadmierny hałas narażeni są mieszkańcy domów położonych w pobliżu w/w tras. Na terenie Gminy Dobrcz nie było prowadzonych dotychczas pomiarów hałasu.

Ogólne wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych w ostatnich latach przez WIOŚ w Bydgoszczy w 2016r. na terenie województwa kujawsko - pomorskiego wykazały, że hałas komunikacyjny jest jednym z zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. Należy jednak pamiętać, iż specyfika Gminy Dobrcz wskazuje na mniejsze ryzyko zagrożenia hałasem niż ma to miejsce w wybranych do przeprowadzania badań punktach, położonych w miastach.

5.2.2 Analiza SWOT

Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenie hałasem”

Obszar interwencji „Zagrożenie hałasem”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ brak dużych zakładów przemysłowych emitujących ponadnormatywne natężenie hałasu, → pasy zadrzewień przy drogach, → spójna sieć dróg lokalnych i regionalnych (gminnych i powiatowych).	→ duże natężenie hałasu komunikacyjnego (drogi krajowe i wojewódzkie), → hałas kolejowy, związany z przebiegającą linią kolejową.
SZANSE	ZAGROŻENIA

→ modernizacja istniejącej sieci drogowej i sieci kolejowej, → rozwój sieci rowerowej, → prowadzenie monitoringu hałasu – szczególnie wzdłuż ruchliwych tras komunikacyjnych, → podjęcie działań zmniejszających hałas samochodowy (stosowanie cichych nawierzchni, dźwiękoszczelnych okien, działania organizacyjne itp.).	→ stale pogarszający się stan dróg, → wzrastający ruch pojazdów po drogach, → zły stan techniczny pojazdów.
--	---

5.3 Pola elektromagnetyczne

5.3.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 123 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* [1] oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 122a ust. 1 i 2 pomiary poziomów elektromagnetycznych w środowisku wykonuje prowadzący instalację lub użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, a następnie przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

Zgodnie z art. 122 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [1] ustalono dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów [14].

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku, na podstawie których między innymi prowadzi rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na terenie Gminy Dobrcz w 2017 roku nie wyznaczono punktu pomiarowego pól elektromagnetycznych. Najbliższe punkty pomiarowe znajdują się w miejscowości Osielsko oraz Pruszcz. W żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego. Przez teren gminy biegną linie elektroenergetyczne wysokich i najwyższych napięć – 110 kV i 220kV. Linia 200kV ma charakter wyłącznie tranzytowy, natomiast w sieci 100kV na terenie gminy zlokalizowano główny punkt zasilania. Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn200 Mniszek – Bydgoszcz.

Jednym ze źródeł promieniowania elektromagnetycznego w gminie Dobrcz mogą być maszty telefonii komórkowych. Na opisywanym terenie zarejestrowane są 2 maszty.

Tabela 7. Wyniki pomiarów PEM (2017)

Lokalizacja stacji	Typ terenu	Wyniki pomiarów za rok 2017 [V/m]	Dopuszczalny poziom PEM [V/m]
Osielsko	teren wiejski	0,24	7
Pruszcz	teren wiejski	< 0,2	7

Źródło: Pomiary natężenia pola elektrycznego i pola magnetycznego wykonane przez WIOŚ Bydgoszcz na terenie województwa kujawsko – pomorskiego w latach 2016-2018

5.3.2 Analiza SWOT

Tabela 8. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Pole elektromagnetyczne”

Obszar interwencji „Pole elektromagnetyczne”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

→ brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego, → brak na terenie Gminy stacji GPZ.	→ brak punktu pomiarowego pól elektromagnetycznych na terenie gminy Dobrcz, → obecność na terenie Gminy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, → obecność na terenie Gminy nadajników telefonii komórkowej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ obowiązkowy monitoring PEM w ramach państwowego monitoringu środowiska, → modernizacja sieci przesyłowych i energetycznych	→ rozpowszechnienie i rozwój telefonii komórkowej oraz innych technologii emitujących promieniowanie elektromagnetyczne np. Wifi,

5.4 Gospodarowanie wodami

Zgodnie z Ustawą *Prawo Wodne* [9] dla potrzeb gospodarowania wodami wody dzieli się na:

- 1) Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), z wyodrębnieniem jednolitych części:
 - a) Wód przejściowych lub przybrzeżnych.
 - b) Wód sztucznych lub silnie zmienionych;
- 2) Jednolite części wód podziemnych (JCWPd);
- 3) Wody podziemne w obszarach bilansowych.

5.4.1 Ocena stanu

Jednolite części wód podziemnych

Obszar Gminy Dobrcz położony jest w granicach JCWPd nr 29 (PLGW200029) oraz JCWPd nr 36 (PLGW200036) - zgodnie z nowym podziałem na 172 JCWPd. Ogólna charakterystyka JCWPd znajdujących się na obszarze Gminy znajduje się w tabeli nr 9.

Tabela 9. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze Gminy Dobrcz

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Europejski kod JCWPd	PLGW200029
	Nazwa JCWPd	29
Lokalizacja	Region wodny	Wisły
	Nazwa dorzecza	Dolnej Wisły
	RZGW	Gdańsk
Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna	Stratygrafia pięter wodonośnych	• Qg - wody porowe w utworach piaszczysto - żwirowych • Qm - wody porowe w utworach piaszczystych oraz piaszczysto - żwirowych • Qd - wody porowe w utworach piaszczysto - żwirowych i piaskach pylastych • Pg-K - wody porowo - szczelinowe w utworach marglisto - wapiennych, piaszczystych oraz piaszczysto - marglistych
	Litologia	Piaski, wapienie
	Rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną	porowe, szczelinowe
	Średnia miąższość utworów wodonośnych	>40, lokalnie 10-20
	Liczba pięter wodonośnych	2

	Charakterystyka nadkładu warstwy wodonośnej	W równowadze utwory przepuszczalne i słaboprzepuszczalne
Antropopresja	Leje depresji (lej regionalny lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.	Lokalne leje depresji związane z poborem wód podziemnych
	Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	Brak
	Sztuczne odnawianie zasobów	Brak
Pobór wód [tys. m ³ rok] - pobór rejestrowany - 2011 r	dla zaopatrzenia ludności w wodę, przemysłu i inne	9 592,79
	z odwodnienia kopalnianego	-
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m ³ /d]		85425

Legenda: Q – czwartorzęd; Qg – Poziom wód gruntowych wysoczyzny; Qm – Poziom międzymorenowy; Qd – Poziom dolinny, kreda górna; Pg-K – Piętro paleogeńsko-kredowe
Źródło: Karta Informacyjna JCWPd nr 29

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Europejski kod JCWPd	PLGW200036
	Nazwa JCWPd	36
Lokalizacja	Region wodny	Dolnej Wisły
	Nazwa dorzecza	Wisły
	RZGW	Gdańsk
Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna	Stratygrafia pięter wodonośnych	• Q Poziom gruntowy i międzyglinowy górny – wody porowe w piaskach drobnoziarnistych • Q Poziom międzyglinowy środkowy - wody porowe w utworach piaszczysto – żwirowych • Q Poziom międzyglinowy dolny - wody porowe w utworach piaszczysto – żwirowych • Piętro neogeńsko-paleogeńskie – wody porowe w piaskach pylastych i drobnoziarnistych • Piętro kredowe – wody porowo – szczelinowe w marglach, piaskach i wapieniach
	Litologia	piaski, wapienie
	Rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną	porowe, szczelinowe
	Średnia miąższość utworów wodonośnych	>40, lokalnie 10-20
	Liczba pięter wodonośnych	1-3
	Charakterystyka nadkładu warstwy wodonośnej	W równowadze utwory przepuszczalne i słaboprzepuszczalne
	Antropopresja	Nie występują

	Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	Brak
	Sztuczne odnawianie zasobów	Brak
Pobór wód [tys. m ³ rok] - pobór rejestrowany - 2011 r	dla zaopatrzenia ludności w wodę, przemysłu i inne	8 506,83
	z odwodnienia kopalnianego	-
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m ³ /d]		369981

Legenda: Q – czwartorzęd

Źródło: Karta Informacyjna JCWPd nr 36.

Na terenie JCWPd nr 29 zasilanie dolinnego poziomu wodonośnego następuje głównie poprzez infiltrację bezpośrednią, dopływ lateralny z obszaru wysoczyzn oraz przesączanie wód z głębszych poziomów, dla których Wisła stanowi bazę drenażu. Wodonośne poziomy międzymorenowe oraz paleogenu i kredy zasilane są przez położone poza granicami jednostki obszary wysoczyzn. W strefach oddalonych od krawędzi wysoczyzny dominuje przesączanie się wód w głąb systemu wodonośnego, zaś na obszarach krawędziowych silny drenaż wywołany przez dolinę Wisły. Wody systemów drenują ku Wiśle, Żuławom Wiślanym i strefie brzegowej morza.

Na terenie JCWPd nr 36, w górnych strukturach hydrogeologicznych czwartorzędu (poziom grunty i międzyglinowy górny) pojawiają się układy lokalne krążenia. Najwyższe piętro wodonośne zasila ponadto poziom międzyglinowy środkowy, który to odpływa do poziomu międzyglinowego dolnego, w którego strukturach układ krążenia wód wiąże się z głównymi dolinami cieków dopływowej Brdy i rzeki Brdy (o silnie drenującym charakterze). Drenaż poziomu czwartorzędowego odbywa się do rzek i jezior w rejonach głęboko wciętych dolin oraz do doliny Brdy, Wisły i Noteci. Poziom neogeński zasilany jest przez przesączanie wód piętra czwartorzędowego oraz dopływ zewnętrzny z poza zlewni. Poziom kredowy zasilają wody przesączające się z poziomu neogeńskiego i dopływające z poza zlewni. Poziomy neogeński i kredowy drenowane są głównie przez Noteć i Wisłę. Drenujący charakter Brdy w rejonie Bydgoszczy zniwelowany został przez wytworzenie leja depresji związanego z dużym poborem wody przez miasto.

Na podstawie informacji zawartych w kartach informacyjnych o JCWPd wiemy, że stan ilościowy oraz chemiczny zarówno JCWPd nr 29 jak i JCWPd nr 36 ocenia się jako dobre, czyli JCWPd są niezagrożone nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych dla wód podziemnych.

Tabela 10. Ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Dobrcz

p.	Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Ocena stanu		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczony cel środowiskowy oraz termin osiągnięcia
	Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	ilościowa	chemiczna		
1.	PLGW600029	29	dobry	dobry	niezagrożona	-
2.	PLGW200036	36	dobry	dobry	niezagrożona	-

Źródło: Państwowy instytut geologiczny, karty informacyjne JCWPd 29 i 36.

Rysunek 6. Zasięg występowania JCWPd i JCWP względem gminy Dobrcz, (mapa)

Źródło: opracowanie własne

Na terenie Gminy Dobrcz znajduje się 6 sieci wodociągowych: Dobrcz, Kotomierz, Strzelce Górne, dwie w miejscowości Trzeciewiec oraz Wudzyn. Występują ponadto studnie obsługujące szkoły, ogródki działkowe, zakłady rolne i hodowlane oraz posesje prywatne i osiedla (Centralna Baza Danych Hydrogeologicznych). Na terenie Gminy brak ustanowionych stref ochronnych ujęć wód, poza strefami bezpośrednimi ujęć (Główny Urząd Geodezji i Kartografii). Na terenie Gminy znajduje się jeden punkt monitoringu wód podziemnych w pobliżu Kotomierza oraz dwa otwory badawcze w Borównie i Trzęsaczu, pobierające wodę z głębokości odpowiednio: 55 m, 124,5 m oraz 30 m. Wody na terenie Gminy należą do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Obszar Szczególnie Narażony nr 7), dlatego też na terenie gminy umieszczono dwa piezometry w pobliżu Kotomierza monitorujące I poziom wodonośny. Według danych z 2008 r. normy azotanów w I poziomie wodonośnym przekroczone były prawie trzykrotnie. Według danych Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z 2019 r. jakość wody wodociągowej w gminie odpowiada przydatności do spożycia we wszystkich sieciach (sieci w miejscowości Trzeciewiec 1 wyłączona w 2016 roku nie badano).

Woda na obszarze JCWPd 36 przeważnie pobierana jest z głębokości od 32 do 60 m, co oznacza, że należy do czwartorzędowej warstwy wodonośnej poziomu międzyglinowego środkowego i dolnego oraz lokalnie do piętra trzeciorzędowego. Na obszarze JCWPd 29 woda pobierana jest zwykle z głębokości około 50 m i należy do piętra paleogeńsko-kredowego. Według danych GUS z 2018 roku pobór wody na terenie Gminy wyniósł 488,3 dam³ w ciągu roku, zaś zasoby dyspozycyjne Zlewni dolnej Brdy obszaru bilansowego o numerze G-6, do którego należy Gmina, według danych Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych Ministerstwa Środowiska z 2001 roku wynoszą 4 4387,6 dam³ na rok. Ewentualne niedobory wody na terenie gminy mogą być spowodowane tym, że poziomy wodonośny JCWPd 36, z których korzysta większość gminy zasilane są głównie przez przesiekanie wód z wyższych pięter wodonośnych, co jest uzależnione od opadów oraz przez silny drenaż Brdy i Wisły.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Południowo - zachodni obszar gminy Dobrcz znajduje się na terenie udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 140 – Subzbiornik Bydgoszcz. Wodonościami poziomu dolnokredowego są piaski drobnoziarniste i średnioziarniste, rzadziej pylaste oraz piaskowce walańzynu i barremu (kreda dolna). W obrębie zbiornika nie wyznaczono obszarów ochronnych zbiornika oraz nie przedstawiono zakazów i nakazów w użytkowaniu obszaru. Eksploatację ujęć należy prowadzić zgodnie z ustaleniami dokumentacji z 1999 r. (decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 15.06.2000 r. nr OS 7441/12/95/00), co pozwoli uniknąć zanieczyszczenia geogenicznego wód poziomu dolnokredowego.

Tabela 11. Ogólna charakterystyka GZWP Subzbiornik Bydgoszcz

Nazwa GZWP	Subzbiornik Bydgoszcz
Nr GZWP	140
Wiek utworów	kreda dolna
Typ ośrodka	Porowy
Typ zbiornika	udokumentowany
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m ³ /dobę]	63 672
Wodoprzewodność [m ² /d]	36–1824
Głębokość występowania utworów wodonośnych kredy dolnej	100 – 300m

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, Informator PSH Główne Zbiorniki wód podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017.

Jednolite części wód powierzchniowych

Północną granicę Gminy stanowi Struga Graniczna, przez środkową część Gminy płynie Kotomierzanka (określana również jako Kotomierzycza) i jej dopływy: Kanał Pyszczyński oraz Żołędowska Struga. Południowo-wschodnią granicę Gminy stanowi rzeka Wisła, zaś jej północno-wschodnią częścią płynie Struga Niewieścińska będąca dopływem Wisły. Gmina w całości leży w dorzeczu Wisły, ale poszczególne jej części charakteryzują odmienne warunki odwadniania:

- do Wisły - za pomocą niewielkich cieków płynących w kierunku wschodnim (Struga Niewieścińska),
- do Brdy - za pomocą zlewni cząstkowej Kotomierzanki
- do Brdy - za pomocą cieku Struga Graniczna,
- do Jezior Borówno, Kusowo i Dobrcz - centralna część gminy ma charakter bezodpływowy.

W środkowej części gminy znajdują się trzy jeziora: Borówno, Kusowo i Dobrcz. Mają one najprawdopodobniej genezę wytopiskową. Świadczy o tym ich kształt, powierzchnia i stosunkowo niewielka głębokość. Wymienione jeziora są największymi na terenie gminy. Ich parametry przedstawiają się następująco (wg Choiński, Katalog jezior Polski):

- Borówno - pow. 45 ha, objętość - 3306 tys. m³, średnia głębokość - 7,5 m, maksymalna głębokość -14,1 m, III klasa czystości wód (2006)
- Kusowo - pow. 48,5 ha, objętość - 1497 tys. m³, średnia głębokość - 3,4 m, maksymalna głębokość - 9,2m, III klasa czystości wód (2006)
- Dobrcz - pow. 32,5 ha, objętość - 1323 tys. m³, średnia głębokość - 4,4 m, maksymalna głębokość -6,3m, wody pozaklasowe (2006)

Ukształtowanie terenu Gminy jest wynikiem działalności lądolodu skandynawskiego ostatniego zlodowacenia. Gliny zwałowe deponowane były w czasie jego maksymalnego nasunięcia, zaś rozległe pola sandrowe powstały nieco później gdy czoło lądolodu znajdowało się na północnym-zachodzie. Wówczas też powstała pradolina Toruńsko-Eberswaldzka zajęta współcześnie przez rzekę Noteć i częściowo Brdę oraz Wisłę. Obecność jezior oraz bagien w zagłębieniach bezodpływowych na terenie gminy

związana jest z obecnością w podłożu glin zwałowych, zaś kierunek spływu wód powierzchniowych z miejscami depozycji osadów sandrowych, czyli kierunkiem odpływu wód z topniejącego łądolu.

Obszar gminy Dobrzcz położony jest w granicach JCWP Struga Graniczna, z punktem kontrolnym o lokalizacji Krupiszewo 3,5 km, Kotomierzycza z punktem kontrolnym o lokalizacji Karczemka 12,5 km, Struga Niewieścińska z punktem kontrolnym o lokalizacji ujście do Wisły, Topólno 2,1 km oraz Wisła od dopł. z Sierzchowa do Wdy z punktem kontrolnym o lokalizacji poniżej Torunia, Górsk. 746,0 km. W wyniku przeprowadzonych badań Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ocenił stan wymienionych JCWP jako zły. Potencjał ekologiczny JCWP Struga Graniczna, Kotomierzycza, Struga Niewieścińska, Wisła od dopł. z Sierzchowa do Wdy został oceniony jako umiarkowany.

Tabela 12. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Dobrzcz

Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych (JCWP)		Lokalizacja		
Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW
PLRW200017292914	Struga Graniczna	Dolna Wisła	Wisła	Gdańsk
PLRW2000172929529	Kotomierzycza	Dolna Wisła	Wisła	Gdańsk
PLRW2000172934	Struga Niewieścińska	Dolna Wisła	Wisła	Gdańsk
PLRW2000212939	Wisła od dopł. z Sierzchowa do Wdy	Dolna Wisła	Wisła	Gdańsk

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły 2016

Tabela 13. Aktualna ocena stanu JCWP na obszarze gminy Dobrzcz

Lp.	Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Ocena stanu na podstawie oceny WIOŚ						Wyznaczony cel środowiskowy/termin osiągnięcia dobrego stanu
	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP	
1	PLRW200017292914	Struga Graniczna (ocena 2018)	dobra	dobra	Poniżej potencjału dobrego	umiarkowany	Poniżej stanu dobrego	zły	Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk. Ochrona zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych, płynących i stojących) wraz z pasem otaczającej roślinności. /2021
2	PLRW2000172929529	Kotomierzycza (ocena 2015)	umiarkowana	dobra	Poniżej potencjału dobrego	umiarkowany	dobry	zły	Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk. Ochrona zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych, płynących i stojących) wraz z pasem otaczającej roślinności. /2027
3	PLRW2000172934	Struga Niewieścińska (ocena 2017)	umiarkowana	brak danych	Poniżej potencjału dobrego	umiarkowany	dobry	zły	Zachowanie mozaikowości krajobrazu lewobrzeżnej części Doliny Dolnej Wisły. Ochrona walorów przyrodniczych i historycznych jako gwarancja prawidłowego funkcjonowania korytarza ekologicznego, o randze europejskiej. /2021

4	PLRW20002 12939 (ocena 2016)	Wisła od dopł. z Sierz- chowa do Wdy (ocena 2016)	umiarkowana	dobra	Poniżej potencjału dobrego	umiarkowany	poniżej stanu do- brego	zły	Ochrona krajobrazu nadwiślańskiego, ochrona rzeki Wisły, Tażyny i Mieni wraz z pasem roślinności okalającej głównie lasów liściastych [wymaga zachow. naturalnych procesów rzecznych i natur. elementów reżimu hydrolog.] /2021
---	------------------------------------	---	-------------	-------	-------------------------------	-------------	----------------------------	-----	---

Źródło: WIOŚ Bydgoszcz, klasyfikacja i ocena wód płynących województwa kujawsko-pomorskiego.

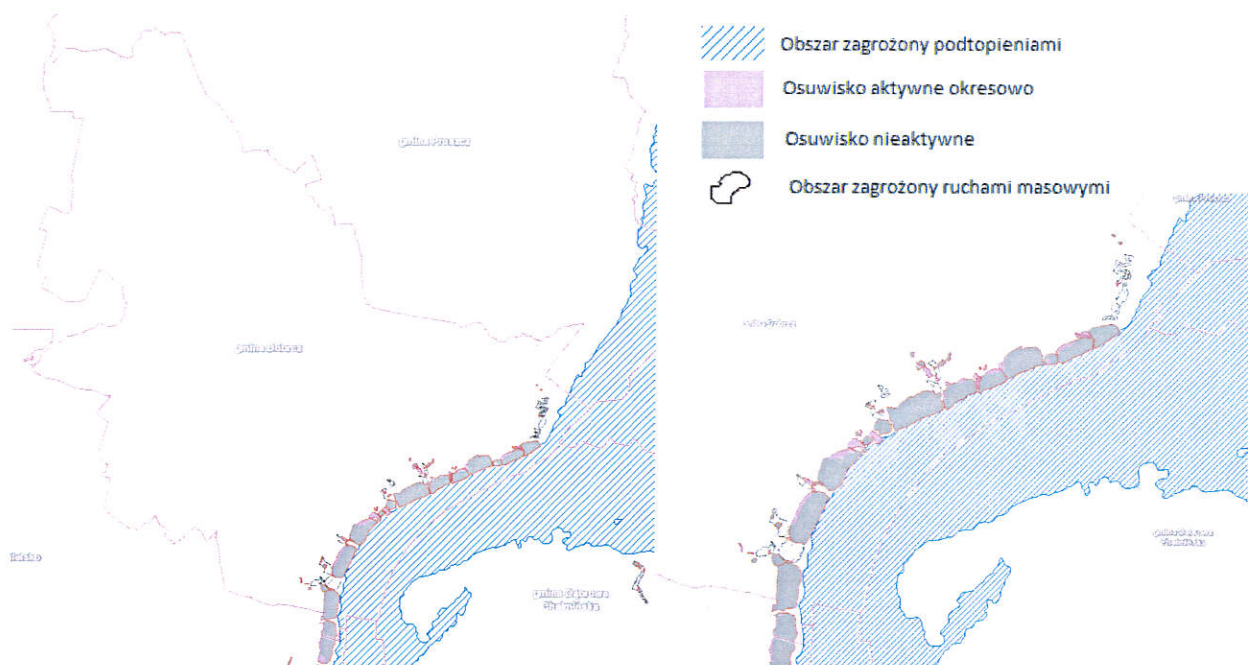
Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wszystkie powyższe JCWP są zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego dla wód powierzchniowych zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Zagrożenie powodziowe

Większość terenu Gminy Dobrcz nie leży na obszarach zagrożenia powodziowego ujętych na Mapach Zagrożenia Powodziowego oraz Mapach Ryzyka Powodziowego. Jedynie południowa część związana z rzeką Wisłą jest ujęta na wyżej wymienionych Mapach Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Na Mapie Ryzyka Powodziowego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi określone jest jako niskie (raz na 500 lat), zaś na Mapie Zagrożenia powodziowego jako średnie (raz na 100 lat).

Zagrożenie osuwiskami

Tereny Gminy zagrożone osuwaniem się ziemi i innymi ruchami masowymi związane są z doliną Wisły. Większość udokumentowanych osuwisk jest nieaktywna. Jako aktywne okresowo określone jest jedno większe osuwisko i kilka bardzo małych oraz części osuwisk nieaktywnych. Osuwiska aktywne nie występują.

Rysunek 7. Tereny Gminy Dobrcz zagrożone osuwiskami i podtopieniami.

Źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii: Geoportal Infrastruktury Informacji Przestrzennej

5.4.2 Analiza SWOT

Tabela 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarowanie wodami”

Obszar interwencji „Gospodarowanie wodami”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ dobry stan chemiczny i ilościowy JCWPd 29 i 36, → położenie w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 140 Subzbiornik Bydgoszcz, → niskie zagrożenie powodziowe i osuwiskowe (jedynie w pobliżu rzeki Wisły). → obecność bagien i jezior będących ważnymi elementami środowiska przyrodniczego → ochrona prawna doliny Wisły → obecność na terenie gminy monitoringu wód podziemnych dwóch poziomów wodonośnych	→ JCWP odznaczają się złym stanem jakościowym, → niska jakość wód powierzchniowych ze względu na klasę elementów fizykochemicznych poniżej stanu dobrego. → możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego i z obszarów rolniczych, → przynależność do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Obszar Szczególnie Narazony nr 7)
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy, → Intensyfikacja działań administracji wodnej.	→ zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego dla wód powierzchniowych, → przedłużające się okresy suszy mogące mieć wpływ na dostępność wody, → wytworzenie się leju depresji w związku z dużym poborem wód podziemnych w rejonie Bydgoszczy, → występowanie głównych poziomów wodonośnych w utworach przepuszczalnych i podatnych na infiltrację zanieczyszczeń, → możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, ze stacji paliw oraz obszarów rolniczych.

5.5 Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1 Ocena stanu

Sieć wodociągowa

Z analizy stanu istniejącego wynika, że gmina Dobrcz prawie w pełni jest wyposażona w sieć wodociągową (90%). Sieć wodociągowa posiada 6 stacji uzdatniania wody (SUW) zlokalizowane w: Kotomierz, Wudzyn, Dobrcz, Strzelce Górne, Trzeciewiec 1 i Trzeciewiec 2.

Tabela 11. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Dobrcz w latach 2015- 2018

Lp.	Parametr	2015	2016	2017	2018
1.	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy [km]	246,83	251,6	254,06	254,73
2.	Ilość przyłączy [szt.]	2679	2774	2869	2975
4.	Eksplatacja sieci wodociągowej - gospodarstwa domowe [dam ³]	399,7	376,0	311,7	410,2

Źródło: Dane z Gminy

Sieć kanalizacyjna

Sieć kanalizacyjna Gminy Dobrcz obsługuje 27% ludności Gminy. Część gospodarstw odprowadza ścieki do indywidualnych zbiorników bezodpływowych. Ogólna liczba zbiorników bezodpływowych na

terenie gminy wynosi 2506. Na terenie gminy znajdują się również 302 przyzakładowe/przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Tabela 16. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Dobrzcz w latach 2015-2018.

Rok	2015	2016	2017	2018
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	39,33	39,53	40,23	41,98
Ilość przyłączy[szt.]	688	718	759	796
Liczba mieszkańców korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	2768	2773	2937	3069
Ilość ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną [dam3]	-	106 600	91400	95300

Źródło: Dane z Gminy

5.5.2 Analiza SWOT

Tabela 127. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”

Obszar interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, → stale rosnąca liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej, → przydomowe oczyszczalnie ścieków.	→ przestarzałe systemy gromadzenia ścieków sanitarnych na terenie gospodarstw (szamba), → skanalizowanie gminy na poziomie 27%.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ pozyskiwanie dotacji, pożyczek i innych form dofinansowania do przydomowych oczyszczalni ścieków, → likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, → realizacja założeń KPOŚK, → pozyskiwanie dotacji i pożyczek przede wszystkim na rozbudowę sieci kanalizacyjnej.	→ awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników na ścieki – możliwość przedostawania się zanieczyszczeń do wód gruntowych, → brak uzasadnienia ekonomicznego do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia, → brak możliwości budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w obrębie gospodarstw, na których zostaną stwierdzone niekorzystne warunki gruntowo-wodne.

5.6 Zasoby geologiczne

5.6.1 Ocena stanu

Przez większość ery paleozoicznej i mezozoicznej teren gminy znajdował się na obszarze morskim, którego geneza w zależności od okresu była inna. Dochodziło wówczas do akumulacji materii organicznej, która to następnie utworzyła złoża węglowodorów. Jednakże największy wpływ na współczesne ukształtowanie terenu Gminy i obecne złoża kopalin ma historia najnowsza obejmująca ostatnie 2 mln lat. Gmina znajdowała się wówczas na obszarze działalności lądolodu skandynawskiego, który to pozostawił osady detrytyczne o znacznej miąższości.

Gmina w większości leży w strefie wysoczyzny morenowej o rzeźbie równinnej lub lekko falistej. Utwory powierzchniowe wysoczyzny obejmują głównie gliny zwałowe zlodowacenia północnopolskiego, odsłonięte lub pokryte piaskami i żwirami wodnolodowcowymi oraz namułami, utworami detrytycznymi najdrobniejszych frakcji oraz kredą jeziorną obniżeń bezodpływowych. W części zachodniej i południowo-zachodniej Gminy znajduje się rozległy sandr Brdy. Obszar sandru, będącego obszarem akumulacji osadów fluwioglacjalnych zlodowacenia północnopolskiego, pokryty jest głównie piaskami i żwirami, ale duże powierzchnie zajmują także piaski i żwiry rzeczne oraz osady jeziorne. Wschodnia część gminy to

strefa pomiędzy wysoczyzną a doliną Wisły. Strefa zbocza wysoczyzny pocięta jest niejednokrotnie głębokimi dolinkami erozyjnymi, u których podnóży dochodzi do akumulacji piasków i glin deluwialnych. W dolinie Wisły obserwuje się głównie utwory akumulacji rzecznej. Teren Gminy Dobrcz wykazuje charakterystyczny krajobraz polodowcowy związany z ostatnim zlodowaceniem oraz działalnością erozyjną i akumulacyjną rzeki Wisły.

Na podstawie dokumentacji Państwowego Instytutu Geologicznego stwierdzono na terenie gminy obecność złóż:

- Kozielec- złoża kruszyw naturalnych (piasek), eksploatowane okresowo o zasobach wynoszących 465 tys. ton. Wyznaczony teren i obszar górniczy.
- Suponin-Cieleszyn I- złoża kruszyw naturalnych (piasek), rozpoznane o zasobach wynoszących 2 257 tys. ton. Brak koncesji i wydobywania. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się niekoncesjonowane miejsce wydobywania piasku na małą skalę.
- Sienno- złoża torfu, eksploatowane okresowo o zasobach wynoszących 20,08 tys. m³. Wyznaczony teren i obszar górniczy.
- Wudzyn 1- wody zmineralizowane wieku dewońskiego, nie eksploatowane.

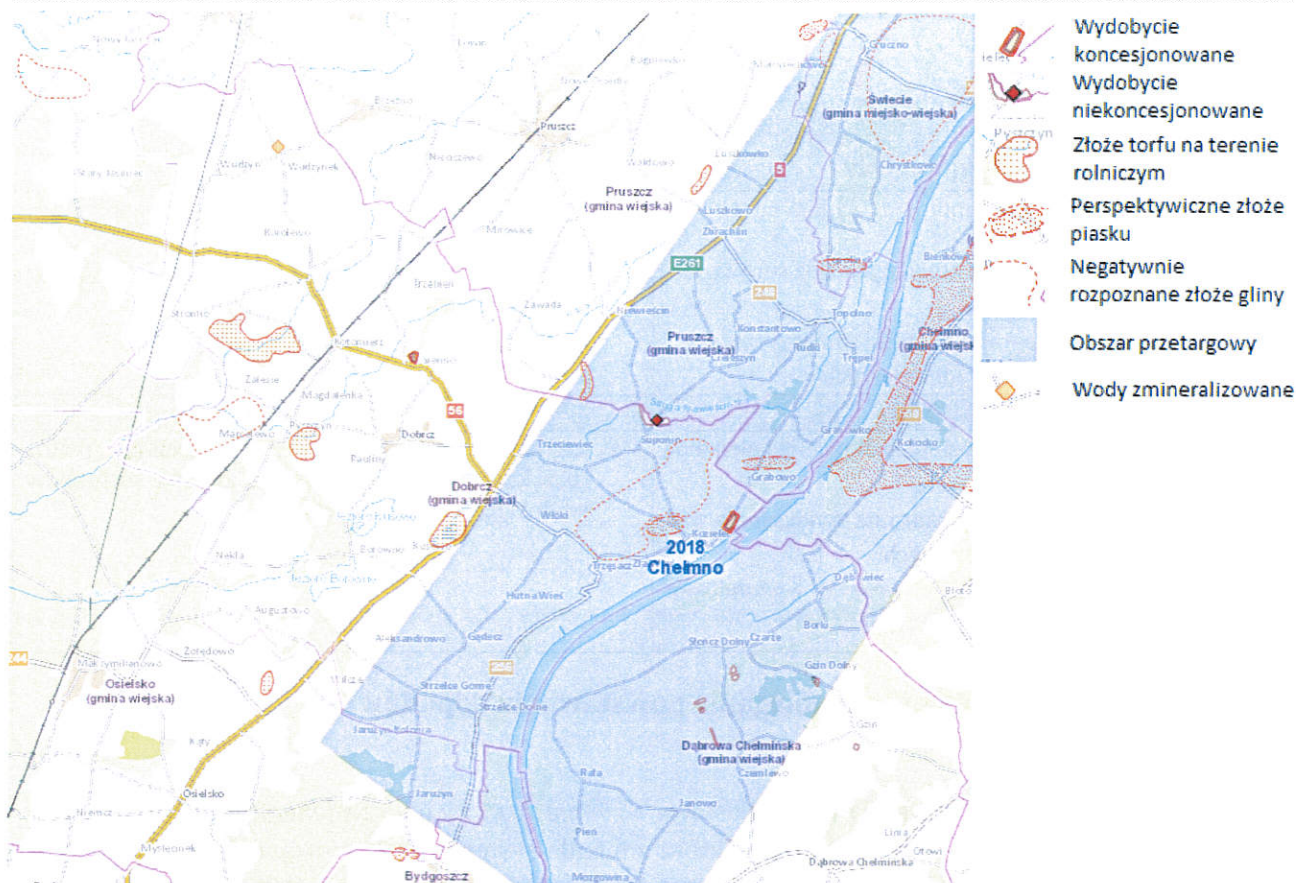
Południowo wschodnia część gminy znajduje się ponadto na obszarze:

- Obszar przetargowy dla węglowodorów Chełmno- konwencjonalne złoża gazu ziemnego i ropy naftowej, najbardziej perspektywiczne są utwory dewonu, głębokość 3700-5000 m. Złoża w fazie rozpoznania.

Na teren Gminy Dobrcz stwierdzono występowanie perspektywicznych złóż piasku oraz torfu. Większość złóż torfu nie może być jednakże eksploatowana z powodu ich położenia na terenach rolniczych. Odkryte złoża gliny określono jako negatywnie rozpoznane, gdyż jest nieopłacalne ze względu na zbyt małą miąższość pokładu i punktowe występowanie kopaliny. W wierceniu Wudzyn 1 położonym na terenie Gminy nie wykryto śladów węglowodorów, ale zostały one stwierdzone w wierceniach zlokalizowanych na południe od granic gminy. Wiercenia te wyznaczają obszar przetargowy, w którym złoża będą poszukiwane.

Wydobycie złóż związane może być z zanieczyszczeniem lub nawet dewastacją środowiska. Największe zagrożenie stanowią kopalnie odkrywkowe, które zajmują niejednokrotnie znaczne obszary. Na terenie gminy metodą odkrywkową wydobywane są piasek i torf, jednakże eksploatacja tych kopalin odbywa się na niewielką skalę. Ewentualne dzikie wydobywanie kopalin zwykle odbywa się również na małą skalę i nie stanowi dużego zagrożenia dla środowiska. Szkody związane z obecnością na terenie Gminy kopalni piasku i torfu są lokalne i ograniczone obszarowo.

Wydobycie konwencjonalnych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego odbywa się metodą wiertniczą. Zagrożenie dla środowiska stanowi wyciek węglowodorów, wód złożowych lub płuczki wiertniczej oraz emisja do atmosfery substancji związanych z przetwarzaniem i transportem kopalin, a także zajęcie terenu pod budowę niezbędnej infrastruktury. Skutki środowiskowe eksploatacji kopalin ropy i gazu są różne w zależności od obszaru i charakterystycznych dla niego warunków. Ewentualne szkody dla środowiska Gminy związane z rozpoczęciem eksploatacji będą musiały być rozważone indywidualnie gdy będzie stwierdzone występowanie złóż i będą istniały plany wydobywania.

Rysunek 8. Złoże i obszary perspektywiczne oraz przetargowe na terenie Gminy Dobrzcz.

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych

Obszary zdegradowane i wymagające rekultywacji

Według danych Główniej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie Gminy nie występują tereny gdzie zaistniałyby szkody w środowisku lub zanieczyszczona byłaby powierzchnia ziemi. Tereny kopalni odkrywkowych na obszarze Gminy zajmują niewielką powierzchnię i nie powodują naruszenia stosunków wodnych, zaś ich okresowa eksploatacja nie powinna stanowić zagrożenia związanego z nasileniem transportu. Tereny te powinny być jednakże pod stałą kontrolą i w przypadku stwierdzenia szkód środowiskowych, powinny zostać podjęte działania kompensacyjne.

Na terenie Gminy odbywa się budowa drogi ekspresowej S5, która może wywołać szkody w środowisku. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wydał 28 kwietnia 2017 r. postanowienie, w którym opisuje warunki, które musi spełnić wykonawca, by straty w środowisku nie zaistniały oraz metody kompensacji ewentualnie powstałych strat. Na terenie Gminy Dobrzcz budowana trasa przebiega głównie przez tereny rolnicze, a przy południowo-zachodniej granicy Gminy biegnie w sąsiedztwie Rezerwatu Przyrody Augustowo. Nie przewiduje się uszkodzenia Rezerwatu Augustowo, a powstałe podczas budowy szkody na obszarach rolniczych ma obowiązek usunąć wykonawca.

Na terenie Gminy Dobrzcz spośród obiektów stanowiących potencjalne ognisko zanieczyszczeń dla środowiska można wymienić stacje benzynowe, które są zlokalizowane w trzech punktach oraz PSZOK w Magdalence. Obiekty produkcyjne na terenie Gminy obejmujące głównie gospodarstwa rolne i hodowlane, a także tartaki, skup zbóż oraz złomowisko nie stanowią zagrożenia dla środowiska.

Nie użytki na terenie Gminy obejmują w większości obszary podmokłe i bagienne, które jako miejsca ważne dla równowagi przyrodniczej powinny być pozostawione w niezmienionym stanie.

5.6.2 Analiza SWOT

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby geologiczne”

Obszar interwencji „Zasoby geologiczne”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ eksploatacja kopalin zgodnie z wydanymi koncesjami, → występowanie udokumentowanych złóż surowców mineralnych, → brak obszarów zdegradowanych i zanieczyszczonych wskutek działań wydobywczych	→ możliwość lokalnej niekontrolowanej eksploatacji surowców, → kolizja udokumentowanych złóż kopalin i ich wydobycia z ochroną środowiska.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ rozwój nowych technologii poszukiwania i eksploatacji surowców mineralnych, → modernizacja sieci dróg szansą na zwiększenie wydobycia surowców mineralnych. → możliwość rozwoju gminy wraz z wydobyciem złóż kopalin	→ zagrożenia występujące ze strony eksploatacji złóż (przekształcenia rzeźby terenu, zmiana stosunków wodnych, degradacja gleb),

5.7 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.7.1 Ocena stanu

Dnia 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw [11], która zmieniła system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zmiany zostały również zawarte w przepisach nowej Ustawy o odpadach [10].

Do obowiązków gminy należy między innymi prowadzenie sprawozdawczości, polegającej na sporządzaniu rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, na podstawie których przygotowywane jest jedno zbiorcze sprawozdanie dotyczące wszystkich gmin, które Marszałek Województwa przekazuje do Ministra Środowiska. Ponadto gminy zostały zobowiązane do wyłonienia w drodze przetargu przedsiębiorstwa odbierającego odpady oraz dokonywania rozliczeń finansowych za ich odbiór.

Według najnowszego podziału województwa kujawsko-pomorskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi Gmina Dobrcz położona jest w regionie 4 (Zachodni). W skład obszaru regionu 4 wchodzi 34 gminy z sześciu powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Mieszkańcy gminy Dobrcz zobligowani są do selektywnej zbiórki odpadów w systemie pojemnikowym. Drugi filar selektywnej zbiórki odpadów stanowi Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Przeprowadzana jest również objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

Na terenie regionu istnieje 5 regionalnych instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP), 6 kompostowni oraz 4 składowiska. Obszar regionu obsługuje również jeden Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych. ZTPOK znajduje się w Bydgoszczy na ulicy Ernsta Pietera 22, jest zarządzany przez Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o. Instalacjami zastępczymi dla wymienionych są instalacje regionalne przeznaczone do przetwarzania tego samego rodzaju odpadów.

Tabela 139. Istniejące regionalne instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w RGOK 4

LP	Gmina	Nazwa i adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Przepustowość części mechanicznej [Mg/rok]	Przepustowość części biologicznej [Mg/rok]
Regionalne					

1	Bydgoszcz	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych ul. Wojska Polskiego 65 85-825 Bydgoszcz	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych CORIMP Sp. z o.o.	60 000	16 000
2	Bydgoszcz	Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych ul. Inwalidów 45 85-749 Bydgoszcz	REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o.	140 000	48 000
3	Bydgoszcz	Zakład Gospodarki Odpadami ul. Prądocińska 28 85-893 Bydgoszcz	Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o.	120 000	0
4	Toruń	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych ul. Kociewska 37/53 87-100 Toruń	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.	85 500	28 000
5	Żnin	NOVAGO ŻNIN Sp. z o.o. Wawrzynki 35 88-400 Żnin	NOVAGO Sp. z o.o.	100 000	36 000

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028

Tabela 20. Istniejące regionalne kompostownie odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie w RGOK 4

LP	Gmina	Nazwa i adres instalacji	Podmiot eksploatujący instalacje	Zdolność przerobowa roczna [Mg/rok]
Regionalne				
1	Bydgoszcz	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych ul. Wojska Polskiego 65 85-825 Bydgoszcz	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych CORIMP Sp. z o.o.	3 000
2	Bydgoszcz	Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych ul. Inwalidów 45 85-749 Bydgoszcz	REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o.	3 000
3	Bydgoszcz	Zakład Gospodarki Odpadami ul. Prądocińska 28 85-893 Bydgoszcz	Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o.	4 000
4	Pakość	Składowisko Odpadów Giebnia 88-170 Pakość	Przedsiębiorstwo Usług Gminnych Sp. z o.o.	5 000
5	Toruń	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych ul. Kociewska 37/53 87-100 Toruń	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.	8 000
6	Żnin	NOVAGO ŻNIN Sp. z o.o. Wawrzynki 35 88-400 Żnin	NOVAGO Sp. z o.o.	2 000

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa kujawsko - pomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028

Tabela 21. Istniejące regionalne składowiska odpadów komunalnych i składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w RGOK 4

LP	Gmina	Nazwa i adres składowiska	Podmiot eksploatujący instalacje	Pojemność pozostała [m³]
Regionalne				
1	Bydgoszcz	Zakład Gospodarki Odpadami ul. Prądocińska 28 85-893 Bydgoszcz	Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o.	672 000

LP	Gmina	Nazwa i adres składowiska	Podmiot eksploatujący instalacje	Pojemność pozostała [m ³]
2	Pakość	Składowisko Odpadów Giebnia 88-170 Pakość	Przedsiębiorstwo Usług Gminnych Sp. z o.o.	212 900
3	Toruń	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych ul. Kociowska 37/53 87-100 Toruń	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.	605 500
4	Żnin	NOVAGO ŻNIN Sp. z o.o. Wawrzynki 35 88-400 Żnin	NOVAGO Sp. z o.o.	201 900

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028

Wywozem odpadów komunalnych na terenie gminy Dobrcz zajmuje się firma P.U.K. CORIMP Sp. z o.o. (harmonogram wywozu nieczystości stałych z gminy Dobrcz w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.). Na terenie gminy zlokalizowany jest, zarządzany przez Zakład Usług Komunalnych w Dobrczu, Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Znajduje się on pod adresem Magdalenka 9, 86-022 Magdalenka. W PSZOK-ach mieszkańcy mają możliwość nieodpłatnego przekazania swoich odpadów zebranych w sposób selektywny.

W 2017 roku na terenie Gminy Dobrcz przyjęto do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, w Magdalence łącznie 179,500 Mg odpadów.

Tabela 14. Informacja o odebranych odpadach komunalnych z terenu Gminy Dobrcz w 2018r.

Kod odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi	Rodzaj odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi	Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi [Mg]
15 01 07	Opakowania ze szkła	282,6
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	290,5
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	245,47
20 03 01	Niesegregowane(zmieszane)	3094,01
20 01 36	Zużyte urządzenia elektroniczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 10 01 35	12,5
20 01 35	Zużyte urządzenia elektroniczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,00
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	197,4

W 2018r. osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 55,17% co oznacza, iż Gmina wywiązała się z ustawowego obowiązku w tym zakresie.

Program Usuwania Azbestu (PUA) dla Gminy Dobrcz jest w trakcie opracowywania.

5.7.2 Analiza SWOT

Tabela 153. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

Obszar interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

→ umożliwienie mieszkańcom gminy selektywnego zbierania odpadów,	→ duże koszty funkcjonowania systemu odpadów,
→ osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu,	→ znaczna ilość niesegregowanych odpadów,
→ obecność na terenie Gminy PSZOK.	→ brak umiejętności prawidłowej segregacji odpadów przez część mieszkańców.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.,	→ wzrost opłat dla mieszkańców za system gospodarowania odpadami na terenie gminy,
→ objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów (selektywne zbieranie odpadów „u źródła”).	→ skala i problemowość wprowadzanych zmian w nowych przepisach gospodarowania odpadami komunalnymi często prowadząca do nieprawidłowości w funkcjonowaniu nowego systemu.

5.8 Gleby

5.8.1 Ocena stanu

Gleby w województwie kujawsko - pomorskim charakteryzują się niskim pH oraz małą zawartością próchnicy. 60% powierzchni województwa kujawsko - pomorskiego zajmują gleby bardzo kwaśne. Jest to związane z naturalnym kwaśnym charakterem tych gleb, jednakże świadczy także o niestosowaniu przez rolników zabiegów wapnowania.

Analizując możliwości rozwoju rolnictwa, można zauważyć małe zróżnicowanie gleb. Na północnym-wschodzie i wschodzie gminy występują gleby płowe. Miejscami występują tu grunty lepszej przydatności - głównie brunatne i czarne ziemie oraz grunty słabsze- różnego rodzaju gleby piaskowe. W części zachodniej oraz południowej występują gleby gorszej przydatności.

Powierzchnie gleb bardzo urodzajnych w gminie są niewielkie, ale powierzchnie przeciętnie urodzajnych gleb płowych bardzo duże. Pokrywa glebowa jest więc sprzyjającym czynnikiem dla rozwoju wysokotowarowego rolnictwa. Większość gruntów ornych należy do klasy III, mało jest powierzchni z gruntami klasy II, ale dużo powierzchni klasy IV. Grunty bardzo mało przydatne - klasy V, VI zajmują niewielką powierzchnię ogólną. Większość terenu gminy stanowią gleby podatne na suszę (dane IUNG).

Wobec rosnącej populacji w gminie Dobrcz wymagany jest wzrost ilości terenów pod zabudowę. Rozwój budownictwa mieszkaniowego w bardzo dużym stopniu odbywa się kosztem tzw. rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Zmiany zagospodarowania przestrzennego wymagają zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, a następnie wyłączenia z użytkowania rolniczego zasobów glebowych. Grunty chronione klasy I, II, III, które są najbardziej urodzajne, powinny, jeśli to możliwe, zachować dotychczasową funkcję rolną.

Przeważające na terenie gminy gleby średnio dobre (klasa bonitacyjna IIb) i średniej jakości lepsze (klasa bonitacyjna IVa), które ponadto wykazują podatność na suszę, wymagają szczególnej troski i właściwej techniki uprawy ziemi. Niespełnienie tych założeń może przyczynić się do degradacji gleb.

Na terenie gminy nie ma punktów pobrań próbek gleby w celu wykonania analiz laboratoryjnych. Najbliższy punkt pobrań próbek gleby znajduje się w miejscowości Stary Toruń w gminie Zławieś Wielka.

5.8.2 Analiza SWOT

Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Gleby”

Obszar interwencji „Gleby”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

→ długi okres wegetacyjny, krótka zima sprzyjają rolnictwu, → gleby brunatne II i III klasy bonitacyjnej stanowiące dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. → duży udział gleb średniej klasy bonitacyjnej → brak przekroczeń zawartości metali ciężkich w glebie	→ brak punktu monitoringu gleby, → duży udział gleb wymagających wapnowania, → gleby podatne na suszę → rosnące zapotrzebowanie na tereny pod zabudowę
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, → coraz bardziej restrykcyjne normy środowiskowe dla zakładów i przedsiębiorców, zapobiegające skażeniu gleb. → dofinansowanie na zabiegi wapnowania	→ rosnące zagrożenie wystąpienia zjawiska suszy – w ostatnich latach obserwuje się nasilenie występowania zjawisk ekstremalnych, → nieregularność opadów atmosferycznych, → zagrożenie zanieczyszczeniem gleb związane z ruchem i infrastrukturą transportową oraz wzrostem zabudowy mieszkaniowej.

5.9 Zasoby przyrodnicze

5.9.1 Ocena stanu

Flora i fauna

Lesistość w Gminie Dobrcz stanowi 6,4 % powierzchni gminy natomiast średnia lesistość w województwie kujawsko – pomorskim wynosi 27,8 %. Lasy i grunty leśne zajmują na terenie gminy powierzchnię ok. 850 ha i położone są głównie w zachodniej części gminy. Lasy na terenie gminy należą do Nadleśnictwa Żółędowo, gdzie 66 % stanowią bory mieszane, a pozostałą część zajmują lasy mieszane. Podstawowym gatunkiem drzewa jest sosna pospolita, następnie dąb i brzoza, a resztę uzupełniają olchy, modrzewie, świerki, buki oraz klony.

Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Dobrcz występują liczne obszary podlegające ochronie prawnej, takie jak rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszary NATURA 2000, użytki ekologiczne, jak również 30 pomników przyrody.

Najwyższą formą ochrony na terenie gminy jest Rezerwat Przyrody Augustowo który zajmuje 6,76 ha, położony w południowej części gminy. Rezerwat został utworzony w 1963 roku. Jest to rezerwat florystyczny, leśny - przedmiotem ochrony jest ols porzeczkowy i torfowcowy. We wschodniej części gminy znajduje się obszar Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego który zajmuje 1552,5 ha powierzchni gminy. Całkowita powierzchnia parku wynosi 33 306,5 ha. Został powołany w celu ochrony wartości krajobrazowych i kulturowych Doliny Dolnej Wisły. Położony jest głównie wzdłuż lewego brzegu Wisły. Obszar nadwiślański objęty jest również ochroną w ramach programu NATURA 2000 i obejmuje obszar siedliskowy Solecka Dolina Wisły oraz obszar ptasi Dolina Dolnej Wisły. Natomiast użytki ekologiczne na terenie gminy stanowią zwykle zadrzewienia na terenach zabagnionych oraz pastwiska i łąki.

Tabela 16. Pomniki przyrody na terenie gminy Dobrcz

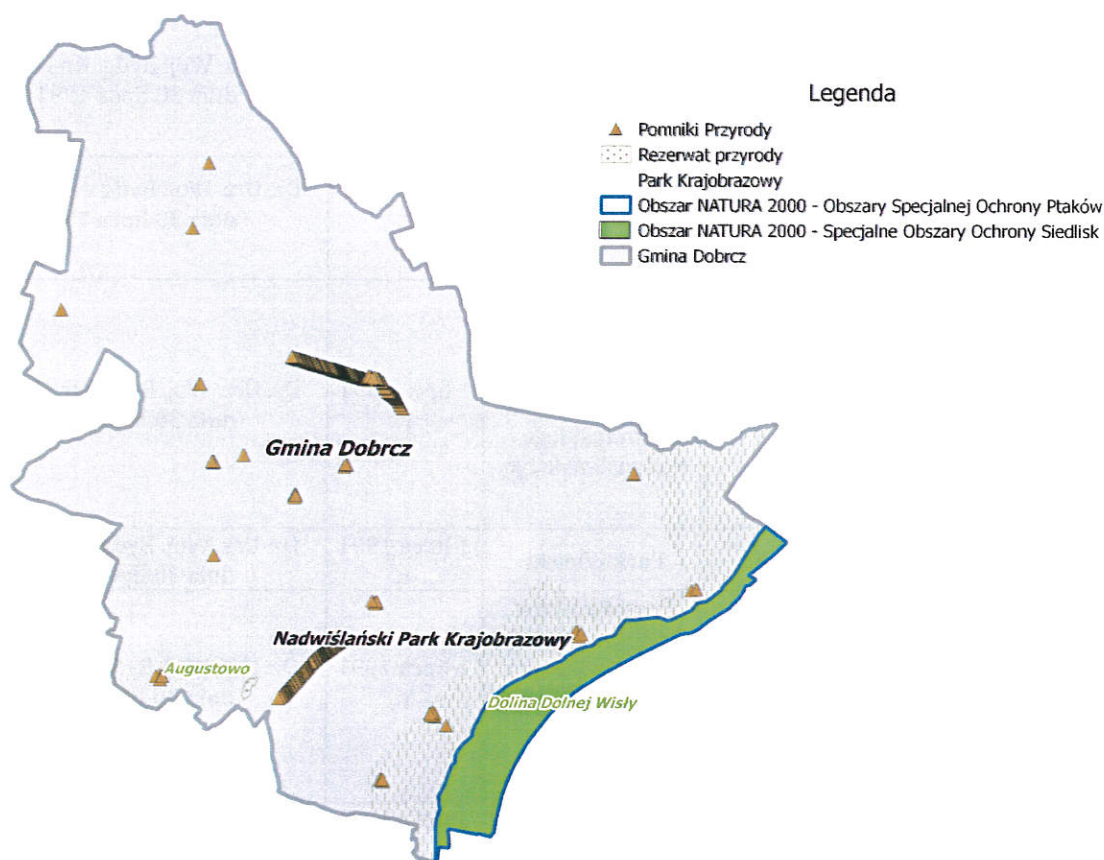
Lp.	Nazwa	Miejscowość	Lokalizacja	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego
1	Lipa drobnolistna trójwierzchołkowa	Augustowo	Park Dworski	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	Robinia grochodrzew				
	klon zwyczajny- 2 sztuki				

2	dąb szypułkowy – 2 sztuki	Gądecz	Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego w parku dworskim	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	żywotnik zachodni				
	jasion wyniosły				
	miłorząb dwukładowy				
3	platany klonolistne-2 sztuki	Kusowo	Park Dworski	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	lipa drobnolistna				
	klon zwyczajny				
	cis pospolity-2 sztuki				
4	grab zwyczajny	Pauliny	Park Dworski	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	lipa drobnolistna-2 sztuki				
	dąb szypułkowy-2 sztuki				
	buk zwyczajny				
5	cis pospolity-2 sztuki	Pyszczyń	Park Dworski	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	cis pospolity trójwierzchołkowy				
	kasztanowiec zwyczajny				
	dąb szypułkowy				
6	wiąz szypułkowy-5 sztuk	Siennio	Park Dworski	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	dąb szypułkowy -4 sztuki				
7	kasztanowiec zwyczajny- 2 sztuki	Strzelce Górne	Park dworski; w Zespole Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	dąb szypułkowy				
	buk zwyczajny- 2 sztuki				
	cis pospolity-2 sztuki				
8	modrzew europejski	Suponin	Park Wiejski	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	lipa drobnolistna				
9	dąb szypułkowy -2 sztuki	Trzęsacz	Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego w parku dworskim	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	jasion wyniosły				
10	dąb szypułkowy -3 sztuki	Zalesie	Cmentarz Poewangelicki	1 lipca 1991 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
	lipa drobnolistna				

Tabela 176. Pomniki Przyrody na terenie Gminy

Nazwa	Obręb ewidencyjny	Numer działki	Data utworzenia	Akt prawny
-------	-------------------	---------------	-----------------	------------

jaskinia „BAJKA”	Gądecz	22283/4	1995-07-101	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
Aleja Borówno: dąb szypułkowy 240szt, klon jesiono- listny 2szt, jesion wyniosły 2szt, klon zwyczajny	Borówno	23/3	1991-07-01	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
Aleja Sienno: dąb szypułkowy 267 sztuk, grab zwy- czajny 2sztuki, klon jesionolistny, klon zwyczajny 8 szt.	Borówno	Sienno nr działki ewid. 33	1991-07-01	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
Głaz: przy drodze Pyszczyń - Nekla	Pyszczyń	Magdalenka nr działki ewid 99/4	1991-07-01	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku
50m od drogi Pyszczyń-Dobrcz	Pyszczyń	Magdalenka nr działki ewid 234	1991-07-01	Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 Poz. 120 z dnia 30 lipca 1991 roku

Rysunek 9. Obszary chronione

5.9.2 Analiza SWOT

Tabela 187. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze”

Obszar interwencji „Zasoby przyrodnicze”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

→ występowanie na terenie Gminy obszarów Natura 2000 dla ochrony cennych siedlisk i gatunków, → objęcie ochroną prawną pomników przyrody, użytków ekologicznych oraz obszarów chronionego krajobrazu, → niewystępowanie dużych zakładów przemysłowych emitujących ponadnormatywne zanieczyszczenia.	→ niewielkie wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów rekreacyjnych, → niski wskaźnik lesistości gminy, → brak rozpoznania przyrodniczego gminy poprzez rzetelnie przeprowadzoną inwentaryzację przyrodniczą.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ rozwój turystyki pieszej i rowerowej, → ochrona i zwiększanie zasobów leśnych poprzez zalesianie nieefektywnych gruntów rolnych oraz poprawa struktury gatunkowej drzewostanów, → ograniczanie lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza, gleby i wód.	→ postępująca urbanizacja, → zanieczyszczenie środowiska, → pożary lasów, → obniżenie wskaźnika lesistości gminy poprzez niewłaściwą gospodarkę leśną, → koszty inwestycji związanych z ochroną środowiska.

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 271b ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1], Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym do realizacji zadań Ministra Środowiska w sprawach: przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznych skutków awarii przemysłowych oraz awaryjnego zanieczyszczeniom wód granicznych. Ustawa *Prawo ochrony środowiska* [1] (w szczególności tytuł IV tej ustawy) implementuje przepisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 24.07.2012, str. 1) oraz Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych (Dz. U. z 2004 r. nr 129, poz. 1352). Ww. akty prawne regulują kwestie zapobiegania poważnym awariom, które mogą być następstwem określonych działań przemysłowych oraz ograniczania ich skutków dla zdrowia ludzi i środowiska.

Co roku GIOŚ w Warszawie publikuje raporty o występowaniu zdarzeń o znamionach poważnej awarii. W latach 2014-2017 na terenie Gminy Dobrcz nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

5.10.2 Analiza SWOT

Tabela 198. Analiza SWOT dla obszaru interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”

Obszar interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
→ brak odnotowanych zdarzeń o znamionach poważnej awarii → opracowywanie przez prowadzących zakłady przemysłowe planów operacyjno – ratowniczych oraz zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej	→ duża możliwość zanieczyszczenia środowiska poprzez wyciek substancji niebezpiecznych w ciągu ważnych szlaków komunikacyjnych lub podczas zdarzeń drogowych, → znaczne natężenie ruchu tranzytowego (samochodowego) przez obszar Gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
→ doposażenie i szkolenie służb ratowniczych, → wyposażenie jednostek OSP Gminy w sprzęty, które wpływają na samowystarczalność jednostek.	→ duże natężenie ruchu samochodowego na szlakach komunikacyjnych zwiększające zagrożenie wystąpienia awarii.

6. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi. Rozpatrując obszary interwencji, wzięto pod uwagę zagadnienia horyzontalne. Poniższa tabela przedstawia, które obszary interwencji mają powiązanie z wybranymi zagadnieniami horyzontalnymi.

Tabela 209. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Obszary przyszłej interwencji	Powiązania z zagadnieniami (kwestiami) horyzontalnymi			
	adaptacja do zmian klimatu	nadzwyczajne zagrożenie środowiska	działania edukacyjne	monitoring środowiska
Ochrona klimatu i jakości powietrza	+	+	+	+
Zagrożenia hałasem	o	o	+	+
Pola elektromagnetyczne	—	—	—	+
Gospodarowanie wodami	o	o	+	+
Gospodarka wodno-ściekowa	o	o	+	+
Zasoby geologiczne	—	—	—	o
Gleby	+	—	o	+
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	o	o	+	o
Zasoby przyrodnicze	+	+	+	+
Zagrożenia poważnymi awariami	o	+	o	o

Symbol	Wyjaśnienie
+	wpływ bezpośredni – obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób bezpośredni z kwestiami horyzontalnymi
o	wpływ pośredni - obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób pośredni z kwestiami horyzontalnymi
—	wpływ bez związku – brak powiązania między obszarami interwencji, a kwestiami

7. Podsumowanie realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska z prognozą na lata obowiązywania aktualnego POŚ

Zadania realizowane w poprzednim Programie Ochrony Środowiska miały pozytywny wpływ na środowisko na terenie Gminy. W tabeli poniżej zestawiono wskaźniki monitorowania efektów realizacji Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 30. Zmiana wartości wskaźników monitorowania ujętych w POŚ

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika			wzrost wartości wskaźnika
		2016	2017	2018	
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	251,6	254,06	254,73	 3,13
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2774	2869	2975	 201
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	39,53	40,23	41,98	 2,45
Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	718	759	796	 78
Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	24	25,5	26,6	 2,6
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	39,3	33,4	42,2	 1,9
Zbiorniki bezodpływowe	szt.	2490	2506	b.d	 16
Oczyszczalnie przydomowe	szt.	265	302	b.d	 37
Ścieki oczyszczone w ciągu roku	dam	85	88	114	 29
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoby	3836	4041	4387	 551
Pomniki przyrody ogółem	szt.	24	26	23	 3

Inwestycje realizowane przez Gminę wpłynęły na poprawę stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych m.in. poprzez znaczny wzrost ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. Należy zwrócić uwagę na wzrost zwodociągowania i skanalizowania gminy w ostatnich latach.

8. Cele, kierunki interwencji i zadania wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym

Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022

Lp.	Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzial.	Termin realizacji	Źródło finansowania
A	B	D	E	F	G	I
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja i rozbudowa systemów energooszczędnych	Termomodernizacja budynków gminnych wraz z budową indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii	Urząd Gminy	2015 - 2020	Budżet Gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO, POLiŚ
2.			Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z budową indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii (pomp ciepła, panele i kolektory fotowoltaiczne)	Właściciele nieruchomości	2015 - 2020	dotacje Urzędu Gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO, POLiŚ
3.			Wymiana nieekologicznych pieców na ogrzewane paliwami niskoemisyjnymi (gaz lub ekogroszek)	Urząd Gminy, podmioty gospodarcze, właściciele nieruchomości	2019 - 2021	środki własne inwestora; dotacje, środki zewnętrzne
4.			Wdrażanie zapisów Programu ograniczania niskiej emisji	Urząd Gminy	2019 - 2021	Budżet Gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, POLiŚ, PROW, RPOWM
5.		Rozwój odnawialnych źródeł energii	Montaż instalacji solarnych i fotowoltaicznych w budynkach należących do Gminy	Urząd Gminy	2019 - 2021	Budżet Gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO, POLiŚ
6.			Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła w budynkach prywatnych	Urząd Gminy, mieszkańcy, przedsiębiorcy, instytucje oświaty	2019 - 2021	Budżet Gminy, inwestorzy
7.		Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych	Szkolenia dla pracowników Gminy w zakresie Eco Driving	Urząd Gminy	2019	Budżet Gminy
8.		Edukacja ekologiczna	Edukacja ekologiczna w zakresie poprawy jakości powietrza i ograniczania niskiej emisji.	Urząd Gminy	2019-2022	Budżet Gminy
9.	Zagrożenia hałasem	Poprawa stanu układu komunikacyjnego	Rozwój i poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej oraz współpraca z innymi zarządcami dróg w celu poprawy stanu infrastruktury dróg powiatowych i dróg krajowych na terenie Gminy	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy, środki zewnętrzne

10.	Gospodarka wodno-ściekowa	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	modernizacja systemów poboru, przesyłu i uzdatniania wody w granicach Gminy	Urząd Gminy,	2019 - 2021	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPOWM, PROW, POIiŚ, banki-kredyty preferencyjne oraz komercyjne
11.		Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków z uwzględnienie zabudowy rozproszonej	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Właściciel nieruchomości	2019 - 2021	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPOWM, PROW, POIiŚ, banki-kredyty preferencyjne oraz komercyjne
12.			Rozbudowa sieci kanalizacji ściekowej,	Urząd Gminy	2019 - 2021	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPOWM, PROW, POIiŚ, banki-kredyty preferencyjne oraz komercyjne
13.			Zakończenie rozbudowy oczyszczalni ścieków	Urząd Gminy	2019 - 2021	Budżet Gminy, WFOŚiGW, RPOWM, PROW, POIiŚ, banki-kredyty preferencyjne oraz komercyjne
14.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowisko oraz zmniejszenie oddziaływania odpadów na środowisko	Likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Urząd Gminy	2019 - 2021	Budżet Gminy, PROW, RPO
15.			Objęcie zorganizowanym systemem odbierania oraz selektywnego zbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców	Urząd Gminy	2019	Budżet Gminy, PROW, RPO
16.			Rozbudowa, modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)	Urząd Gminy	2019 - 2021	Budżet Gminy, PROW, RPO, środki zewnętrzne (BOŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne)
17.		Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy (PUA)	Urząd Gminy	2032	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (BOŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne)

18.		Właściwe gospodarowanie odpadami poprzez realizację działań systemowych i programowych	Sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-
19.			Przeprowadzanie przetargów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-
20.			Zawieranie umów z przedsiębiorcami świadczącymi usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	-
21.	Zasoby przyrodnicze	Rozwój ekoturystyki	Budowa infrastruktury turystycznej (pola biwakowe, ścieżki rowerowe, drogi dojazdowe)	Urząd Gminy	2019 - 2021	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (RPO, POLiŚ)
22.			Budowa ścieżek dydaktyczno ekologicznych	Urząd Gminy	2019 - 2021	Środki zewnętrzne - WFOŚ
23.		Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów przyrodniczo cennych	Poprawa estetyki i rewitalizacja miejscowości	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy
24.			Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody, rewitalizacja Parku w Strzelcach Górnych	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	Środki zewnętrzne - WFOŚ
25.		Edukacja ekologiczna	Edukacja ekologiczna w zakresie przeciwdziałania powstawaniu dzikich wysypisk śmieci	Urząd Gminy	2019 - 2022	Budżet Gminy
26.	Zagrożenie poważnymi awariami	Wsparcie jednostek straży pożarnej w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka, wynikającym z nadzwyczajnych zdarzeń.	Wsparcie OSP na doposażenie w specjalistyczne sprzęty ratowniczo-gaśnicze oraz przeciwpowodziowe	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy

Tabela 212. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrcz do roku 2022

Lp.	Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzial.	Termin realizacji (rok)	Źródło finansowania
A	B	D	E	F	G	I

1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Działalność kontrolna i programowa	Kontrola zakładów emitujących do powietrza benzo(a)piren oraz pył zawieszony PM10.	WIOŚ	Zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW
2.			Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie emisji substancji do powietrza	WIOŚ	Zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
3.	Zagrożenie hałasem	Działalność kontrolna i programowa	Kontrola źródeł hałasów oraz ograniczenie ich uciążliwości	WIOŚ	Zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
4.	Pola elektromagnetyczne	Działalność kontrolna i programowa	Tworzenie baz danych oraz rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól w środowisku	WIOŚ, przedsiębiorcy, WSSE	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, WFOŚiGW
5.	Gospodarowanie wodami	Ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych	PSH	zadanie ciągłe	NFOŚiGW, WFOŚiGW
6.		Minimalizacja ryzyka powodziowego	Poprawa stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	WZMiUW, Urząd Gminy	2019 - 2021	środki własne jednostki
7.			Racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia	Właściciel obiektu i/lub jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń wyłączonych z eksploatacji/właściciele koncesji górniczych	zadanie ciągłe	NFOŚiGW, WFOŚiGW
8.	Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków z uwzględnieniem zabudowy rozproszonej	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	właściciel obiektu	zadanie ciągłe	NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne (POLiŚ, RPO)
9.			Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących	właściciel obiektu	zadanie ciągłe	NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne (POLiŚ, RPO)
10.			Regularny wywóz nieczystości płynnych	właściciel obiektu	zadanie ciągłe	NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne (RPO)
11.			Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia i oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorstwa z częstotliwością raz w roku	WIOŚ, gminy	zadanie ciągłe	WFOŚiGW

12.	Gleby	Rekultywacja gruntów	Rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych, przywracająca im funkcje przyrodnicze, rekreacyjne lub rolne	władający powierzchnią ziemi	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, RPOWM, POliŚ
13.		Działalność kontrolna i programowa	Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych	MRiRW, MODR	zadanie ciągłe	środki własne jednostki
14.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie gospodarowania odpadami	WIOŚ	zadanie ciągłe	-
15.	Zasoby przyrodnicze	Zrównoważona gospodarka leśna	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	Nadleśnictwo, osoby fizyczne	zadanie ciągłe	Środki własne
16.		Ochrona gatunkowa	Monitoring stanu ochrony środowiska i gatunków, w tym ptaków na poziomie siedlisk i regionów	GIOŚ Warszawa	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFS
17.	Zagrożenie poważnymi awariami	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej poprzez działania prewencyjne	Kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii	WIOŚ	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, środki zewnętrzne
18.			Badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska	WIOŚ	zadanie ciągłe	środki własne jednostki, środki zewnętrzne